

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen osavuosisikatsaus 1.1. – 31.3.2023

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen osavuosisikatsaus 1.1. – 31.3.2023.....	1
1 Yleistä	3
1.1 Hyvinvointialuejohtajan katsaus.....	3
1.2 Johdanto	4
1.3 Talousarvion sitovuus	7
2 Aluevaltuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutuminen	8
3 Käyttötaloulosan toteutuminen	20
3.1 Yhteiset sosiaali- ja terveystaloulosat	20
3.2 Ikääntyneiden palvelut	24
3.3 Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	26
3.4 Vammaispalvelut	29
3.5 Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos	31
3.6 Erikoissairaanhoidon palvelut	33
3.7 Konsernihallinto	36
4 Investointiosan toteutuminen	39
5 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	40
6 Rahoitusosan toteutuminen.....	41

1 Yleistä

1.1 Hyvinvointialuejohtajan katsaus

Turvallisessa siirtymässä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue otti vastaan sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palvelujen järjestämisvastuun. Onnistuimme tässä tekemällä yhdessä valtavan määrän työtä. Nyt siirrymme toiminnan vakauttamisen ja kehittämisen vaiheeseen, jonka tavoitteena on tehdä omasta toiminnastamme kestävää. On kuitenkin muistettava, että olemme edelleen keskeneräisessä tilanteessa, ja osa siirtymään liittyvistä asioista on vielä edessä.

Hyvinvointialueiden toiminnalle on asetettu runsaasti tavoitteita ja odotuksia. Vuoden 2023 aikana laadittavassa hyvinvointialueen palvelustrategiassa ja pelastustoimen palvelutasopäätöksessä määrittelemme sen, mihin suuntaan järjestämiämme palveluja kehitetään.

Yksi keskeisimmistä hyvinvointialueuudistuksen tavoitteista on kustannusten kasvun hillitseminen ja toiminnan taloudellinen kestävyys. Hyvinvointialueiden rahoitus muodostaa noin neljänneksen Suomen valtion budjetista, ja vuonna 2023 nämä kustannukset ovat yhteensä 23 miljardia euroa. Tämän tavoitteen saavuttaminen edellyttää meiltä toimintamme painopisteen siirtämistä kohti vahvoja perustason palveluja ja ennaltaehkäisevää työtä.

Perustason palvelujen vahvistamiseksi meidän tulee ratkaista useita erilaisia haasteita. Näistä merkittävimmät liittyvät väestön nopeaan ikääntymiseen ja palveluntarpeen kasvuun. Tarvitsemme lisää osaavia ammattilaisia, joilla on meillä töissä ollessaan hyvät edellytykset tehdä asiakkaille ja potilaille arvokasta työtä.

Samalla kun perustason palvelujen saatavuutta kohennetaan, on viimesijaisten palvelujen, kuten erikoissairaanhoidon, tarpeen tämä myötä vähennyttävä.

Uudenmaan erillISRatkaisu on kansallisesti poikkeava tapa perustason palvelujen ja erikoissairaanhoidon yhteistyölle. Uudenmaan viiden alueen tulee tehdä tiivistä yhteistyötä, ja erillISRatkaisun toiminnan kehittämiseksi ja vahvistamiseksi tulee antaa työrauhaa.

Haluan omasta puolestani kiittää kaikkia tämän järjestämisvastuullisen hyvinvointialueen ensimmäisen osavuosikatsauksen valmisteluun osallistuneita. Jatketaan yhdessä merkittävää työtä sen eteen, että länsi-uusimaalaiset voivat hyvin.

Sanna Svahn
hyvinvointialuejohtaja

1.2 Johdanto

Aluevaltuusto hyväksyi hyvinvointialueen strategian lokakuussa 2022 (25.10.2022 § 69) sekä joulukuussa (13.12.2022 § 88) talousarvion ja -suunnitelman vuosille 2023–2025. Hyvinvointialueen talousarvio perustuu asetettuun hyvinvointialuestrategiaan.

Talousarviossa on annettu määräykset talousarvion toteutumisen raportoinnista. Niiden mukaan talousarvion toteutumisesta raportoidaan aluevaltuustolle osavuosikatsauksissa neljännesvuosittain. Osavuosikatsauksessa raportoidaan strategian valtuustokauden tavoitteiden toteutuminen, käyttötalouden toteutuminen palvelualueittain, lisäksi kuitenkin HUS omana kokonaisuutenaan, sekä investointitalouden, tuloslaskelmaosan ja rahoitusosan toteutuminen. Lisäksi annetaan tilinpäätösennuste. Myös mahdolliset talousarvion muutostarpeet esitetään osavuosikatsausten yhteydessä.

Vuoden 2023 talousarvio on hyvinvointialueen historian ensimmäinen sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen palveluiden järjestämistä vastaava talousarvio. Talousarvio on laadittu kuntien ja kuntayhtymien pohjavalmisteluun nojaten siten, että talousarvio määrärahoineen ja tuloarvioineen vastaisi mahdollisimman hyvin hyvinvointialueelle tosiasiallisesti siirtyneitä vastuita.

Vuoden 2023 talousarvion valmisteluun on liittynyt paljon epävarmuuksia. Hyvinvointialueelle muodostettiin uusi organisaattorakenne, joka poikkeaa toimintojen luovuttaneiden organisaatioiden rakenteista ja siten myös kuntien ja kuntayhtymien laatimista luonnosbudjeteista. Lisäksi konsernihallinnon toiminnot on valmisteltu uutena kokonaisuutena. Myös inflaation ja palvelutarpeen kasvun vaikutusten tarkka määrittely hyvinvointialueella on ollut haastavaa, kun toimintoja on siirtynyt keskenään hyvin erilaisilta alueilta. Hyvinvointialueen omassa taloussuunnittelussa talousarviota on pyritty täsmentämään viime vuoden valmistelussa mahdollisimman pitkälle sen hetkisen tilannekuvan perusteella. Kuitenkin jo viime vuoden puolella ilmeistä oli, että vuoden 2023 talousarviota on syytä tarkastella uudelleen vuoden 2023 aikana, kun tuotannollistaloudellinen tilannekuva täsmentyy ensimmäisten kvartaalien aikana. Tässä osavuosikatsauksessa ei esitä vielä muutoksia talousarvioon, mutta kuvataan jo alustavasti mahdollisia muutostarpeita, joita tarkastellaan uudelleen kesäkuun ja syyskuun osavuosikatsauksissa.

Toiminnan ja talouden toteutuminen 1.1.-31.3.2023

Hyvinvointialueen järjestämistä vastaava palvelutoiminta käynnistyi vuoden alussa. Järjestämistä vastuu kattaa sosiaali- ja perusterveydenhuollon sekä pelastustoimen palveluiden järjestämisen Länsi-Uudenmaan alueella. Erikoissairaanhoidon ja ensihoidon järjestämisestä vastaa HUS-yhtymä, kuitenkin niin, että Uudenmaan hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki vastaavat HUS:n toiminnan rahoittamisesta.

Järjestämistä vastuu siirron myötä hyvinvointialueella siirtyi noin 9500 työntekijää, useita satoja toimipaikkoja, noin 4 000 hankintasopimusta sekä merkittävä määrä kalustoa sammutuskalustosta huonekaluihin ja lääkinnällisiin laitteisiin.

Alkuvuoden aikana hyvinvointialueella on ollut käynnissä toiminnan vakauttamisen prosessit palvelutuotannossa ja konsernihallinnossa. Vakauttamisen prosesseilla on

pyrityt varmistamaan mahdollisimman häiriötön järjestämisvastuun siirto sekä nopea häiriöhallinta mahdollisissa ongelmatilanteissa.

Palveluiden järjestämisvastuun siirtyminen vuodenvaihteessa ja alkuvuonna on sujunut pääosin hyvin. Muun muassa asiakas- ja potilastietojärjestelmät saatiin ensimmäisillä viikoilla käyttöön turvallisesti, kriittiset tuet ja sosiaalietuudet saatiin maksettua aikataulussa sekä henkilöstön palkanmaksu varmistettua ennakoivin varajärjestelyin. Aukkaiden palveluissa on kuitenkin esiintynyt alkuvuoden aikana viiveitä hyvinvointialueelle siirtymisen vuoksi. Lisäksi mm. ostolaskujen käsittelyyn on toiminnan alkuvaiheessa liittynyt haasteita, jolla on ollut vaikutusta maksujen viivästymiseen ja edelleen palveluntuottajiin. Käynnistämisen vaiheeseen liittyvät häiriöt ovat lähteneet korjaantumaan ensimmäisen kvartaalin aikana ja toiminnan pitäisi vakautua kaikilta osin viimeistään toisen kvartaalin loppuun mennessä. Pelastuslaitoksen toiminta on jatkunut hyvinvointialueelle siirtymän jälkeen normaalisti.

Hyvinvointialueelle siirtyi tai otettiin uutena käyttöön yli 300 tietojärjestelmää. Järjestelmämuutosten rinnalla perusprosesseissa on tapahtunut paljon erinäisiä muutoksia suhteessa aikaisempiin toimintamalleihin. Näiden muutosten keskellä työskentely on vaatinut hyvinvointialueen henkilökunnalta äärimmäistä joustavuutta. Henkilöstön työhyvinvoinnin turvaaminen on keskiössä muutoksessa, kun vakauttamistyö hyvinvointialueella jatkuu ja siirrymme alueorganisaatiomallin rakentamisen kehitysvaiheeseen.

Toiminnan ja talouden toteutumisesta palvelutuotannon osalta on annettu tarkemmat katsaukset luvussa 3 Käyttötalouden toteutuminen.

Hyvinvointialueen talousarvio vuodelle 2023 on vahvistettu noin 71 milj. euroa alijäämäisenä. Hyvinvointialueen talouden tasapainovaatimusten perusteella taloussuunnitelma 2023–2025 sisältää oletuksen menojen kasvun voimakkaasta hidastamisesta vuosina 2024 ja 2025, jotta talous saadaan käännettyä tasapainoiseksi suunnitelmakauden loppuun mennessä. Vuosittainen menojen kasvu tulee hidastaa noin 1,5 prosenttiin, kun normaali perusuran mukainen kasvu asettuu noin 4-5 prosenttiin huomioiden palvelutarpeen kasvu ja kustannustason muutos. Edellisen perusteella taloudelliset lähtökohdat hyvinvointialueen toiminnan käynnistymiselle ovat olleet erittäin niukat.

Maaliskuun loppuun mennessä hyvinvointialueen talous on toteutunut lähes talousarvion mukaisesti.

Palvelutuotannon nettomenot (=toimintakate) on maaliskuun loppuun mennessä ollut 425,2 milj. euroa talousarvion toteumaprosentin ollessa 24,5 prosenttia.

Toimintatuotot ovat maaliskuun lopussa olleet 18,0 milj. euroa talousarvion toteumaprosentin ollessa 11,8 prosenttia. Toimintatuottojen kertymistä on alkuvuonna hidastanut myyntilaskustoimintojen käynnistymisen vaiheistus sekä erinäisten palvelutoimintaan liittyvien valtionkorvausten haun ajoittuminen toiselle kvartaalille. Toimintatuottojen kertymisen viiveet ensimmäisellä kvartaalilla koskevat läpileikkaavasti kaikkia palvelualueita.

Toimintakulut yhteensä ovat maaliskuun loppuun mennessä olleet 443,2 milj. euroa talousarvion toteumaprosentin ollessa 23,5 prosenttia. Toimintakuluissa alituksia on mm. henkilöstökuluissa ja palvelujen ostoissa. Normaalit kausivaihtelut huomioiden toimintakulut ovat toteutuneet ennakoidusti. Palvelujen ostojen alitukseen alkuvuonna on vaikuttanut erityisesti toiminnan käynnistymisvaiheen ostolaskujen

käsittelyn haasteet, jonka perusteella osa ostoista on kirjautunut raportointikauden jälkeiselle ajalle. Palvelujen ostot muutoinkin ovat olleet ennakoitua alhaisemmat alkuvuoden osalta. Avustusten toteuma on talousarvioon nähden alhainen 5,6 milj. euroa, toteumaprosentin ollessa 12,4 prosenttia. Tätä selittää erityisesti omaishoidontukien sekä muiden tiettyjen erien virheellinen kirjautuminen palvelujen ostoihin. Erät tullaan oikaisemaan avustuksiin toisella kvartaalilla.

Yleiskatteisen rahoituksen toteuma on maaliskuun loppuun mennessä ollut 490,3 milj. euroa toteumaprosentin ollessa 29,4 prosenttia. Talousarviota korkeampi toteuma selittyy rahoituksen etukäteismaksatuksesta, jolla on pyritty turvaamaan hyvinvointialueiden maksuvalmius toiminnan käynnistymisvaiheessa.

Tilikauden tulos on ollut 64,4 milj. euroa, joka on ennakoidun mukainen, kun huomioidaan yleiskatteisen rahoituksen maksatauksen epätasainen jaksottuminen tilikaudella.

Investointiosan, tuloslaskelmaosan ja rahoitusosan toteutuminen on kuvattu luvuissa 4-6. Aluevaltuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutuminen on kuvattu luvussa 2.

Tilinpäätösennuste vuodelle 2023

Hyvinvointialueen tilinpäätösennuste on laadittu ensimmäisen kvartaalin toteutumien perusteella. Tilinpäätösennusteessa hyvinvointialueen tuloksen ennakoidaan heikentyvän talousarviosta noin 1,4 milj. euroa tuloksen asettuessa -72,0 milj. euroon. Tuloksen heikentymistä ennusteessa selittää erityisesti budjetointiin liittyneet virheet, jotka ovat käyneet ilmi alkuvuoden aikana. Avokuntoutuksen määrärahavaraus on ollut 0,7 milj. euroa liian alhainen ja pelastustoimen tuotot on budjetoitu 0,6 milj. euroa liian korkeaksi.

Muita paineita hyvinvointialueen taloudelle muodostuu erityisesti toimitilakustannuksista sekä erikoissairaanhoidosta, jota osaltaan selittää alkuvuoden ennakoitua suurempi palveluiden käyttö. Myös yleiskatteisen rahoituksen tasoon liittyy vielä epävarmuutta tämänhetkisen valtion rahoituspäätöksen ollessa noin 7,5 milj. euroa talousarvion rahoitusennustetta matalampi. Toimintaan ja talousarvion budjettieriin liittyy muitakin epävarmuuksia, joita ei ole vielä tässä vaiheessa otettu huomioon tilinpäätösennusteessa, sillä tuotannollistaloudellinen tilannekuva tulee täsmentymään merkittävästi toisessa osavuosikatsauksessa, joka osaltaan luo paremman pohjan tarkemmalle ennusteelle sekä talousarvion muutostarpeiden arvioinnille.

Hyvinvointialueen talouden tilanne huomioiden mahdolliset menojen ylityspaineet pyritään ensisijaisesti hoitamaan talousarviovuoden aikana toimintaa sopeuttamalla, jolla osaltaan pyritään vähentämään sopeutuspaineen kasvua vuosina 2024 ja 2025. Aluevaltuuston 25.10.2022 § 69 vahvistaman hyvinvointialuestrategian perusteella palvelustrategian laadinnan yhteydessä valmistellaan myös talouden sopeutussuunnitelma. Palvelustrategia on tarkoitusta vahvistaa kuluvan vuoden syksyllä. Hyvinvointialueen talousarvion ollessa merkittävästi alijäämäinen sekä menojen nousupaineiden ollessa merkittävät, taloutta elvyttäviä toimia on tarkoituksenmukaista ajoittaa jo kuluvalle vuodelle mahdollisuuksien mukaan esimerkiksi erinäisten toiminnan rationalisointien muodossa. Rationalisointeja on tarkoitus käsitellä toisen kvartaalin aikana.

1.3 Talousarvion sitovuus

Hyvinvointialuelain 115 §:n mukaan talousarvion ja -suunnitelman tulee sisältää strategian tavoitteet, käyttötalous- ja investointiosa sekä tuloslaskelma- ja rahoitusosa. Investointiosa pohjautuu aluevaltuuston 27.9.2022 § 55 hyväksymään vuosien 2023–2027 investointisuunnitelmaan.

Hyvinvointialueen toiminnassa on noudatettava talousarviota ja siinä määriteltyjä sitovuuksia. Talousarvion sitovuus määrittelee käyttövaltuudet hyvinvointialueen toiminnan järjestämiselle. Aluevaltuustotason sitovuudet talousarvion keskeisille erille ja osille on kuvattu alla olevassa taulukossa:

Sitovuutta koskeva osa	Sitovuustaso
Hyvinvointialuestrategia ja valtuustokauden tavoitteet	Valtuustokauden tavoitteet
Käyttötalousosa	Hyvinvointialueen toimintakate
Investointiosa	Hyvinvointialueen investointimenot (brutto)
Tuloslaskelmaosa	Yleiskatteinen rahoitus, nettorahoitustuotot/-kulut
Rahoitusosa	Lainakannan muutos

Taloussuunnitteluneuvottelujen pöytäkirjamerkinnot ja niiden toteutuminen

Osana taloussuunnitteluneuvotteluja aluevaltuuston neuvottelutoimikunta kokosi yhteenvetopöytäkirjan, johon koottiin neuvotteluissa nousseita evästyksiä palvelustrategiaan, vuoden 2023 talousarviovalmisteluun ja muihin hyvinvointialueen asioihin liittyen. Yhteenvetopöytäkirjan merkinnät 2.1–2.7 sovittiin selvitettävän, valmisteltavan ja tuotavan aluevaltuuston hyväksyttäväksi viimeistään kesäkuussa. Alla on kuvattu, kuinka pöytäkirjamerkinnot on huomioitu tässä osavuosisikatsauksessa:

- Pöytäkirjamerkintä 2.1 on huomioitu kaikkien aluevaltuustoon nähden sitovien tavoitteiden raportoinnissa.
- Pöytäkirjamerkintä 2.2 on huomioitu sitä vastaavan mittarin raportoinnissa (Hoitoon ja palveluiden pääsy on lakisääteisellä tasolla).
- Pöytäkirjamerkinnot 2.3, 2.4, 2.5, 2.6 ja 2.7 huomioidaan palvelustrategiatyössä, ja niiden edistymisen raportointi on sisällytetty osaksi aluevaltuustoon nähden sitovien tavoitteiden raportointia.

2 Aluevaltuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutuminen

Strategiset linjaukset ja valtuustokauden tavoitteet

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen strategia koostuu strategisista linjauksista ja päämääristä sekä valtuustokauden tavoitteista (sitovat vuositavoitteet). Tavoitteiden toteutumista seurataan määritellyillä mittareilla.

Hyvinvointialueen strategiset linjaukset

- Edistämme asukkaidemme hyvinvointia ja turvallisuutta.
- Järjestämme ja uudistamme palveluja kestäväällä tavalla.
- Teemme yhdessä hyvinvoivan ja halutun työyhteisön.
- Saavutamme parhaat tulokset sujuvalla yhteistyöllä.

Edistämme asukkaidemme hyvinvointia ja turvallisuutta				
Valtuustokauden tavoitteet	Mittarit		Toteutumisaste 31.3.	Toteutumisennuste 31.12.
Asiakkaiden tyytyväisyys palveluihin ja niiden saatavuuteen paranee.	<p>Hyvinvointialueella määritellään jatkuva asiakastyytyväisyyden mittaristo. (kyllä/ei)</p> <p>Hyvinvointialueella määritellään palvelujen saatavuuden mittaristo. (kyllä/ei)</p> <p>Hoitoon ja palveluihin pääsy on lakisääteisellä tasolla. (kyllä/ei)</p>	<p>●</p> <p>●</p>	<p>Etenee suunnitellusti. Asiakastyytyväisyyden ja saatavuuden mittaristoa valmistellaan yhdessä muiden operatiivisten mittareiden laadintaa. Työssä haasteena on tietopohjan hajanaisuus, mutta työ etenee suunnitellusti.</p> <p>Pääosin hoitoon ja palveluihin pääsy on lakisääteisellä tasolla. Tietyissä palveluissa tai yksiköissä kuitenkin on haasteita lakisääteisen tason toteuttamisessa hyvinvointialueelle siirtynein resurssein.</p> <p>Terveysasemien hoitoon pääsy: Hyvinvointialueen terveysasemilla kiireettömään hoitoon pääsy toteutuu pääasiassa lakisääteisen ajan puitteissa. Tilanne vaihtelee kuitenkin alueittain; esimerkiksi</p>	Toteutuu

		<p>Espossa kiirettömän hoidon saatavuudessa on ollut haasteita, eikä vastaanottoaikaa ole aina pystytty tarjoamaan lakisääteisessä ajassa. Terveysasematoiminnan kehittäminen muun muassa tiimimallin käyttöönotolla on kuitenkin parantanut hoidon saatavuutta myös Espossa.</p> <p>Lastensuojelu</p> <p>Lastensuojelussa asiakasmitoitus ei toteudu. 84 prosenttia tehtävistä on täytetty. Lastensuojelussa palvelutarpeen arvioinneista 94 prosenttia toteutuu lakisääteisessä ajassa.</p> <p>Perhesosiaalityössä</p> <p>Palvelutarpeen arvioinnit eivät toteudu lakisääteisessä määräajassa. Tilanne vaihtelee alueittain.</p>	
--	--	--	--

			<p>Ikääntyneiden sosiaalipalvelut: Palvelutarpeen arviointi toteutuu lain mukaisesti 1-7 vuorokauden kuluessa. Kiireellisen avun tarve arvioidaan välittömästi ja myönnetyt palvelut järjestetään viipymättä. Kotihoidon palvelu alkaa 1-7 vuorokauden sisällä palvelutarpeen toteamisesta. Omaishoidon tuki myönnetään lain säätämässä määräajassa takautuvasti hakemiskuukauden alusta lukien. Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen paikka on saatavissa pääosin 90 vrk:n sisällä hakemuksen vireilletulosta.</p>	
<p>Asiakkaiden osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuudet vahvistuvat. Hyvinvointialueelle laaditaan osallisuusohjelma vuoden 2023 aikana.</p>	<p>Hyvinvointialueelle on laadittu osallisuusohjelma. (kyllä/ei)</p>	●	<p>Etenee suunnitellusti. Hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimet ovat käynnistäneet toimintansa ja osallistuvat palvelustrategian laadintaan. Lisäksi osana palvelustrategian suunnittelua on</p>	<p>Toteutuu</p>

			käynnistetty laajamittaisesti toimia asiakkaiden osallisuuden ja vaikuttamisen edistämiseen. Osallisuusohjelma muodostetaan nyt pilotoitavien osallisuustoimien pohjalta.	
Matalan kynnyksen palveluja vahvistetaan kaikissa ikäryhmissä.	Hyvinvointialueella on muodostettu tilannekuva ja seurantakriteerit matalan kynnyksen palvelujen tilanteesta. (kyllä/ei)	●	Etenee suunnitellusti. Osana palvelustrategian valmistelua on käynnistetty palvelukohtainen selvitystyö palvelurakenteen nykytilasta ja kehittämistarpeista. Konkreettisina toimenpiteinä on otettu käyttöön koko hyvinvointialueen kattavat seniori-infot ja terapiat etulinjaan -toimintamallin käyttöönotto.	Toteutuu
Mielenterveys- ja päihdepalveluita uudistetaan siten, että asiakkaiden pääsy palveluiden piiriin paranee.	Osana palvelustrategiaa asetetaan mielenterveys- ja päihdepalvelujen uudistamisen painopisteet. (kyllä/ei)	●	Etenee suunnitellusti. Mielenterveys- ja päihdepalvelujen uudistamisen painopisteet muodostetaan palvelustrategian nykytila-analyysissä tunnistettujen kehittämistarpeiden pohjalta.	Toteutuu

<p>Vuoden 2023 aikana laadittavan palvelustrategian painopisteitä ovat vaikuttava ennaltaehkäisy, laadukkaat lähipalvelut, kustannusvaikuttavuuden kasvattaminen sekä digi- ja liikkuvien palvelujen tehokas hyödyntäminen. Pelastustoimen osalta laaditaan palvelutasopäätös.</p>	<p>Palvelustrategia ja pelastustoimen palvelutasopäätös on laadittu hyvinvointialueella. (kyllä/ei)</p>	<p>●</p>	<p>Etenee suunnitellusti. Palvelustrategian ja pelastustoimen palvelutasopäätöksen laadinta on aloitettu vuodenvaihteessa, ja se tulee aluevaltuuston käsiteltäväksi loppuvuonna 2023.</p>	<p>Toteutuu</p>
<p>Järjestämme ja uudistamme palveluja kestäväällä tavalla</p>				
<p>Valtuustokauden tavoitteet</p>	<p>Mittarit</p>	<p>●</p>	<p>Toteutumisaste 31.3.</p>	<p>Toteutumisennuste 31.12.</p>
<p>Hyvinvointialueen talous on tasapainossa talouden suunnitelmakauden loppuun mennessä.</p>	<p>Toimintakate toteutuu talousarvion mukaisesti. (kyllä/ei)</p>	<p>●</p>	<p>Etenee suunnitellusti. Talouden toteutumisessa alkuvuoden osalta on merkittävää epävarmuutta, mutta talouden tasapainotustoimenpiteiden suunnittelu etenee suunnitellusti.</p>	<p>Toteutumisessa epävarmuutta</p>
<p>Palvelustrategian laatimisen yhteydessä tehdään talouden tasapainottamisohjelma, jossa määritellään vuosittain tehtävät talouden sopeuttamistoimet.</p>	<p>Talouden tasapainottamisohjelma on laadittu osana palvelustrategiaa ja palvelutasopäätöstä. (kyllä/ei)</p>	<p>●</p>	<p>Etenee suunnitellusti. Palvelustrategian ja pelastustoimen palvelutasopäätöksen laadinta on aloitettu vuodenvaihteessa, ja se tulee aluevaltuuston käsiteltäväksi loppuvuonna 2023. Talouden tasapainottamisohjelma laaditaan osaksi</p>	<p>Toteutuu</p>

			palvelustrategiaa ja pelastustoimen palvelutasopäätöstä.	
Pitkän aikavälin talouden tasapainotuksen keskeisiä keinoja ovat monituottajamallin vaikuttava hyödyntäminen, sujuvat hoitopolut, digitalisaation edistäminen, palvelujen rakenteelliset muutokset ja kustannustietoisuus.	Monituottajamalli, sujuvat hoitopolut, digitalisaation edistäminen, palvelujen rakenteelliset muutokset ja kustannustietoisuus sisältyvät talouden tasapainottamisohjelmaan. (kyllä/ei)	●	Etenee suunnitellusti. Kyseiset teemat on huomioitu palvelustrategian ja pelastustoimen palvelutasopäätöksen nykytila-analyyseissä, ja ne tullaan soveltuville osin sisällyttämään osaksi talouden tasapainottamisohjelmaa.	Toteutuu
Hyvinvointialue on edelläkävijä digitaalisten sovellusten ja teknologian hyödyntämisessä. Vuonna 2023 laaditaan digipalvelujen tiekartta.	Digipalvelujen tiekartta on laadittu osana palvelustrategiaa ja palvelutasopäätöstä. (kyllä/ei)	●	Etenee suunnitellusti. Palvelustrategian ja pelastustoimen palvelutasopäätöksen laadinta on aloitettu vuodenvaihteessa, ja se tulee aluevaltuuston käsiteltäväksi loppuvuonna 2023. Digipalvelujen tiekartta laaditaan osaksi palvelustrategiaa ja pelastustoimen palvelutasopäätöstä.	Toteutuu
Osana palvelustrategian toimeenpanoa käynnistetään hyvinvointialueen toimitilasuunnittelu, joka tukee palvelustrategian tavoitteita ja edistää talouden tasapainottamista.	Toimitilasuunnittelu on käynnistetty palvelustrategian ja palvelutasopäätöksen toimeenpanon yhteydessä. (kyllä/ei)	●	Etenee suunnitellusti. Palvelustrategian ja pelastustoimen palvelutasopäätöksen laadinta on aloitettu vuodenvaihteessa, ja se tulee aluevaltuuston	Toteutuu

			käsiteltäväksi loppuvuonna 2023. Toimitilasuunnittelu laaditaan osaksi palvelustrategiaa ja pelastustoimen palvelutasopäätöstä.	
Vuonna 2023 arvioidaan tuotantotavat ja laaditaan hankintastrategia.	Hankintastrategia on laadittu osana palvelustrategiaa ja palvelutasopäätöstä. (kyllä/ei)	●	Etenee suunnitellusti. Palvelustrategian ja pelastustoimen palvelutasopäätöksen laadinta on aloitettu vuodenvaihteessa, ja se tulee aluevaltuuston käsiteltäväksi loppuvuonna 2023. Hankintastrategia laaditaan osaksi palvelustrategiaa ja pelastustoimen palvelutasopäätöstä.	Toteutuu
Laaditaan hyvinvointialueelle ilmasto-ohjelma ja tiekartta toimista, joilla edistetään hiilineutraaliuden saavuttamista.	Hyvinvointialueelle on laadittu ilmasto-ohjelma ja hiilineutraaliustiekartta. (kyllä/ei)	●	Etenee suunnitellusti. Ilmasto-ohjelman ja hiilineutraaliustiekartan valmistelu on käynnistetty, ja Uudenmaan tasoisen yhteistyön mahdollisuutta selvitetään. Ilmasto-ohjelma valmistuu vuosien 2023-2024 aikana.	Toteutuu
Teemme yhdessä hyvinvoivan ja halutun työyhteisön				
Valtuustokauden tavoitteet	Mittarit		Toteutumisaste 31.3.	Toteutumisenaste 31.12.
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueesta kehitty	Hyvinvointialueella on asetettu	●	Etenee suunnitellusti. Hyvinvointialueella on	Toteutuu

veto- ja pitovoimaltaan kilpailukykyinen työyhteisö.	työntekijättyytyväisyyden ja työvoiman vaihtuvuuden mittarit. (kyllä/ei)		otettu käyttöön koko henkilöstölle kuukausittain toteutettava pulssi-henkilöstökysely. Tuloksia käydään läpi työyhteisöittäin ja mahdollisiin epäkohtiin reagoidaan ennakoivasti. Ensimmäisen pulssikyselyn perusteella 67% vastanneista suosittelee omaa työpaikkaansa. Lisäksi työvoiman vaihtuvuutta seurataan, ja kehitetään keinoja pitovoiman parantamiseksi.	
Työvoiman saatavuutta parannetaan esimerkiksi hyödyntämällä aktiivisesti kansainvälistä rekrytointia ja tiivistämällä yhteistyötä sosiaali- ja terveysalan ammattilaisia kouluttavien oppilaitosten kanssa.	Kansainvälinen rekrytointi ja tiivis yhteistyö oppilaitosten kanssa ovat käytössä työvoiman saatavuuden parantamiseksi. (kyllä/ei)	●	Etenee suunnitellusti. Kansainväliseen rekrytointiin tähtäävässä pilotissa hyvinvointialueella on jo 25 filippiiniläistä opiskelijaa/työntekijää, sekä syksyllä saapuvat seuraavat 25 filippiiniläistä opiskelijaa/työntekijää. Suurimmaksi osaksi oppilaitosten kanssa on tehty sopimukset yhteistyöstä hyvinvointialueen kanssa. Heikon työvoiman alojen osalta tehdään yhteistyötä oppilaitosten ja yliopistojen kanssa.	Toteutuu

Kehitämme suunnitelmallisesti yhteistä, osallistavaa ja valmentavaa työkuultuuria.	Yhteiselle, osallistavalle ja valmentavalle työkuultuurille on asetettu tavoitteet. (kyllä/ei)	●	Etenee suunnitellusti. Hyvinvointialueen alustavat henkilöstöstrategiset linjaukset on määritelty, ja niitä jatkotyöstetään yhdessä henkilöstön kanssa.	Toteutuu
Panostamme työntekijöidemme osaamisen kehittämiseen ja työhyvinvointiin.	Työntekijöiden osaamisen kehittämiseksi ja työhyvinvointiin on asetettu tavoitteet. (kyllä/ei)	●	Etenee suunnitellusti. Ensimmäisen henkilöstökyselyn pohjalta on saatu tietoa henkilöstön tyytyväisyydestä ja työhyvinvoinnista. Lisäksi on käynnistetty suunnittelu henkilöstön pitovoiman parantamiseksi esimerkiksi urapolkuja kehittämällä. Henkilöstölle tarjotaan jo nyt koulutuksia, työhönohjausta ja erilaisia valmennuksia, sekä panostetaan yksilöllisten tavoite- ja palautekeskustelujen järjestämiseen.	Toteutuu
Saavutamme parhaat tulokset sujuvalla yhteistyöllä				
Valtuustokauden tavoitteet	Mittarit		Toteutumisaste 31.3.	Toteutumisenennuste 31.12.
Rakennetaan kuntien kanssa vaikuttavat palvelujen yhteistyömallit erityisesti lasten ja nuorten palveluissa, työllisyyden edistämiseksi	Keskeisimmät hyvinvointialueen ja kuntien palvelujen yhteistyömallit sovittu ja otettu käyttöön. (kyllä/ei)	●	Etenee suunnitellusti. Keskeisimpien hyvinvointialueen ja kuntien yhteistyömallien valmistelu on aloitettu	Toteutuu

sekä maahanmuuttajapalveluissa.			strategisella tasolla. Operatiivisen tason yhteistyötä on jatkettu aiempiin toimintamalleihin pohjautuen. Yhteistyö- ja toimintamalleja tullaan tarkentamaan asteittain hyvinvointialueen toiminnan vakiintuessa ja yhteisten rajapintojen tarkentuessa.	
Rakennetaan hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän yhteistyölle toimivat rakenteet, ja asetetaan yhteisille palvelukokonaisuuksille tavoitteet.	Keskeisimmät hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän palvelujen yhteistyömallit sovittu ja otettu käyttöön. (kyllä/ei)	●	Etenee suunnitellusti. Uudenmaan tasolla keskeiset rakenteet on tunnistettu ja kuvattu, ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella on edustus näissä rakenteissa.	Toteutuu
Teemme saumatonta yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden ja kuntien kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi sekä ongelmien ennaltaehkäisemiseksi.	Keskeisimmät hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin palvelujen yhteistyömallit sovittu ja otettu käyttöön. (kyllä/ei)	●	Etenee suunnitellusti. Hyvinvoinnin- ja terveyden edistämiseen on luotu suunnitelma ja rakenne työn edistämiseen. Yhteisten tavoitteiden kirkastaminen on parhaillaan käynnissä yhteistyössä keskeisten sidosryhmien kanssa. Operatiivisen tason yhteistyötä on jatkettu aiempiin toimintamalleihin pohjautuen.	Toteutuu
Yksityisen palvelutuotannon osuutta tuotetuista palveluista	Yksityisen palvelutuotannon lisäämisen vaikutus arvioitu	●	Etenee suunnitellusti. Selvitystyö	Toteutuu

<p>nostetaan nykyisestä niissä palveluissa, joissa on saatavissa kustannustehokkuutta ja parempaa laatua monituottajuuden avulla.</p>	<p>osana talouden tasapainottamisohjelmaa. (kyllä/ei)</p>		<p>järjestämistapamuutoksista on valmistelussa osana palvelustrategiaa ja talouden tasapainottamisohjelmaa. On tunnistettu palveluita, joissa yksityisen palvelutuotannon lisääminen on tarkoituksenmukaista.</p>	
<p>Luomme vuonna 2023 suunnitelman ruotsinkielisten sote-palveluiden kehittämiseksi yhdessä muiden kaksikielisten hyvinvointialueiden kanssa.</p>	<p>Ruotsinkielisten sote-palvelujen kehittämissuunnitelma laadittu. (kyllä/ei)</p>	<p>●</p>	<p>Etenee suunnitellusti. Hyvinvointialueella toimii tiimi, joka varmistaa ruotsinkielisten palveluiden kehittämisen osana palveluiden kokonaissuunnittelua. Ruotsinkielisten palveluiden suunnittelussa on tunnistettu kolme keskeisintä teemaa, jotka ovat: 1) ruotsinkielisten palveluiden vahvistaminen, 2) kaksikielisen materiaalin ja tiedon varmistaminen henkilöstölle ja asiakkaille sekä 3) Henkilöstön ruotsin kielen vahvistaminen.</p>	<p>Toteutuu</p>

3 Käyttötalouden toteutuminen

1000 euroa	TA 2023	Toteuma_kum 31.3. 2023	tot %	Ennuste 31.12.2023	Poikkeama (€) TA/Enn
Toimintatuotot	152 272	18 013	11,8 %	154 246	1 974
Myyntituotot	52 225	3 440	6,6 %	51 852	-372
Maksutuotot	73 626	11 582	15,7 %	73 626	0
Tuet ja avustukset	18 660	43	0,2 %	18 660	0
Muut toimintatuotot	7 760	2 949	38,0 %	10 106	2 346
Toimintakulut	-1 886 527	-443 239	23,5 %	-1 889 785	-3 258
Henkilöstökulut	-525 992	-119 277	22,7 %	-533 009	-7 017
Palvelujen ostot	-1 192 115	-283 081	23,7 %	-1 185 098	7 017
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-35 288	-10 186	28,9 %	-35 971	-684
Avustukset	-45 537	-5 635	12,4 %	-45 537	0
Muut toimintakulut	-87 595	-25 060	28,6 %	-90 170	-2 574
Toimintakate	-1 734 255	-425 226	24,5 %	-1 735 539	-1 284

Hyvinvointialueen käyttötalous on toteutunut alkuvuodesta melko odotetusti. Toimintatuottojen toteuma laahaa jäljessä johtuen viiveistä asiakaslaskutuksen aloituksessa, sekä erilaisten haettavien avustusten tai korvausten jälkijättöisyydestä johtuen. Käyttötalouden toteutumiseen liittyy vielä merkittävää epävarmuutta, mutta ennusteen perusteella hyvinvointialueen toimintakate painuu 1 734,5 milj. euroa negatiiviseksi vuonna 2023, eli 1,3 milj. euroa talousarviota heikommaksi. Ennusteessa on tällä hetkellä huomioitu erityisesti budjetointivirheistä johtuvia ja tunnistettuja eriä, mutta myös tuotannollistaloudellinen tilannekuva on ensimmäisen vuosineljänneksen aikana parantunut merkittävästi.

Henkilöstökulut ja palvelujen ostot ovat toteutuneet alkuvuonna hieman odotettua matalampana, mutta sen sijaan vuokrakulut ovat toteutuneet odotettua suurempina. Tunnistettujen poikkeamien juurisyiden selvitys on aloitettu, jotta poikkeamiin osataan reagoida oikein. Vuoden 2023 talousarviovalmistelun poikkeuksellinen epävarmuus huomioiden ensimmäisen vuosineljänneksen talouden toteuma on lähellä talousarvion mukaista.

3.1 Yhteiset sosiaali- ja terveyspalvelut

Turvallisen siirtymän onnistuminen palvelualueella

Turvallinen siirtymä onnistui yhteisten sosiaali- ja terveyspalvelujen palvelualueella ilman merkittäviä keskeytyksiä. Hyvinvointialueelle siirtymiseen liittyvä kuormitus ja yleinen kysynnän kasvaminen ovat kuitenkin paikoin heikentäneet palvelujen saatavuutta. Palvelujen saatavuus on pysynyt kuitenkin yleisesti kohtalaisella tasolla.

Suurimpia haasteita on ollut yleislääkärien sekä hammaslääkärien vastaanottoaikojen saatavuudessa. Espoossa ja Kirkkonummella terveysasemien puhelinpalvelussa oli vuodenvaihteen molemmin puolin runsaasti kuormitusta lisääntyneen kysynnän ja henkilöstön poissaolojen vuoksi, mutta takaisinsoittojen

(22)

viiveitä on saatu lyhennettyä oman henkilöstön lisätyön ja ostopalvelun avulla. Myös suun terveydenhuollossa puheluiden määrä on kasvanut voimakkaasti.

Kysynnän kasvua selittävät monet tekijät, kuten koronaviruspandemian jälkeinen hoitovelka, talouden taantuma sekä luonnollinen väestön kasvu ja väestörakenteen muutos. Toisaalta mielenterveys- ja päihdepalveluissa Terapiat etulinjaan -toimintamallin ja siihen liittyvän Terapianavigaattorin käyttöönotto Espoon ja Kauniaisten alueella on parantanut hoitoon pääsyä: ensikäynnille MTP-palveluihin päästään kolmen viikon kuluessa, kun aikaisemmin odotusaika oli kahdesta kolmeen kuukautta. Kuntoutuspalveluissa palvelutuotanto on ollut vakaalla tasolla. Aikuisten sosiaalipalveluissa palveluita on pystytty tuottamaan keskeytyksettä, mutta erityisesti sosiaalityöntekijöiden rekrytointi on ollut haastavaa muun muassa läntisellä alueella.

Tietojärjestelmämuutoksiin liittyvät ongelmat ovat hidastaneet toimintaa palvelualueella. Henkilöstön saatavuus asettaa palvelutuotannolle isoja haasteita jatkossakin.

Olellaiset tapahtumat palvelualueella

Avosairaanhoidon palvelulinjalla palvelutuotanto on jatkunut ilman keskeytyksiä. Alkuvuoden merkittävimmät haasteet ovat liittyneet terveysasemien puhelinpalvelun ruuhkautumiseen ja yleislääkärien vastaanottoaikojen saatavuuteen. Hyvinvointialueitasoisesti hoitoon pääsy on kuitenkin saatu turvattua pääasiassa lakisääteisen määräajan puitteissa. Hoitoon pääsyssä on voimakkaita alueellisia ja terveysasemakohtaisia eroja. Tiimimalliin siirtyminen on parantanut hoitoon pääsyä useilla terveysasemilla, ja hyvien toimintamallien levittämistä jatketaan. Myös Terapiat etulinjaan -toimintamallin ja siihen kuuluvan Terapianavigaattorin käyttöönotot on aloitettu terveysasemilla.

Vuodenvaihteessa Espossa toimintansa aloitti uusi ulkoistettu terveysasema, joka korvasi kaksi alueella aiemmin toiminutta palveluseteliterveysasemaa. Samaan aikaan Hangossa terveysasemapalvelujen tuottajana aloitti uusi palveluntuottaja. Lääkärikäyntipalvelusetelien käyttöönoton valmistelu on käynnissä.

Maksuttomien hoitotarvikkeiden osalta hyvinvointialueitasoinen ohjeistus on jalkautettu toimintaan, ja palvelua aletaan koordinoita hyvinvointialueitasoisesti vuoden 2023 aikana. Alueellinen tartuntatautien torjuntaorganisaatio on rakentumassa.

Tulevia muutoksia avosairaanhoidon palvelulinjalla ovat muun muassa omahoitoon kannustavien digitaalisten palvelujen laaja käyttöönotto ja integroiminen terveysasematoimintaan, hyvinvointialueen verkkosivujen kehittäminen vastaamaan paremmin asukkaiden palvelutarpeisiin sekä kriittisten tukipalvelujen vahvistaminen.

Suun terveydenhuollon palvelulinjassa palvelutuotantoa on jatkettu keskeytyksettä siirtymävaiheen yli. Suun terveydenhuollon palveluissa on ollut korkea kysyntä jo ennen vuodenvaihdetta ja kysyntä on edelleen kasvussa. Uutena palveluna toimintansa on käynnistänyt hyvinvointialueitasoinen suun erikoishoidon yksikkö Tapiolassa. Suun terveydenhuollossa on otettu käyttöön myös koko hyvinvointialueen kattava palveluseteli.

(22)

Suun terveydenhuollossa toimintaa yhtenäistetään ja kehitetään aktiivisesti monesta eri näkökulmasta. Hoidon saatavuutta parannetaan erilaisin toimenpitein, ja alueellisen potilastietojärjestelmän käyttöönottoa valmistellaan. Yhtenäinen potilastietojärjestelmä parantaa tiedolla johtamista ja tietopohjaisen toiminnan kehittämisen edellytyksiä.

Mielenterveys- ja päihdepalvelujen palvelulinjalla palvelutuotanto on ollut vakaata alkuvuoden aikana. Toimintaa on yhtenäistetty ja kehitetty aktiivisesti koko palvelulinjalla, ja yhtenäisiä toimintamalleja on otettu käyttöön muun muassa asiakasohjauksessa, vastaanottotoiminnassa, asumispalveluissa ja päihdehoidon erityispalveluissa. Suurina kokonaisuuksina terveysneuvonnan, korvaushoidon ja nuorten palveluiden kehittämisen suunnittelu on aloitettu.

Espoon ja Kauniaisten alueella vastaanottotyössä on otettu käyttöön keskitetty ajanvaraus- ja neuvontapuhelinnumero sekä Terapiat etulinjaan -toimintamalli ja siihen liittyvä Terapianavigaattori. Uudella toimintamallilla tavoitellaan nopeampaa hoitoon pääsyä ja hoidon parempaa vaikuttavuutta. Toimintamallin mukainen toiminta on jo parantanut hoitoon pääsyä: ensikäynnille päästään nyt kolmen viikon kuluessa, kun aikaisemmin odotusaika oli kahdesta kolmeen kuukautta. Myös hoitojaksoille pääseminen on nopeutunut.

Asumispalveluissa on otettu käyttöön hyvinvointialue- ja keskitetty asiakasohjaus, joka mahdollistaa mielenterveys- ja päihdeasumispalvelujen yhdenvertaisen järjestämisen. Asumispalveluissa haasteita ovat alkuvuodesta aiheuttaneet erityisesti tieto- ja muiden sähköisten järjestelmien sopimus- ja järjestelmämuutokset.

Espoon ja Kauniaisten päihdehoidon erityispalveluissa on otettu käyttöön hyvinvointialue- ja keskitetty vieroitushoidon keskitetty potilasohjaus. Muutos lisää asiakkaiden yhdenvertaisuutta ja parantaa hyvinvointialueen mahdollisuuksia hallita ostopalvelujen käyttöä. Sosiaali- ja terveysneuvonnan tavoittavuuden lisäämiseksi jalkautuvaa toimintaa on lisätty.

Mielenterveys- ja päihdepalvelujen läntisen alueen toiminnassa keskeistä on ollut keskitettyjen toimintamallien (puhelinpalvelu, Terapiat etulinjaan -toimintamalli, asumispalvelujen ja vieroitushoidon asiakasohjaus) käyttöönotto. Myös läntisen alueen johtamisrakennetta on kehitetty. Terapiat etulinjaan -toimintamalli on otettu käyttöön koko läntisellä alueella, ja toimintamallin pilotointi käynnistynyt myös avosairaanhoidon luoteisella alueella.

Kuntoutuspalvelujen palvelulinjalla palvelutuotanto on ollut vakaalla tasolla alkuvuoden aikana. Palvelujen saatavuus esimerkiksi fysioterapiapalveluissa on ollut hyvällä tasolla. Toimintojen yhtenäistäminen on aloitettu. Eri terapiamuotojen ja apuvälineiden myöntämiseen on laadittu yhtenäiset kriteerit, joita aletaan seuraavaksi jalkauttaa toimintaan. Kipurymhiä ja etäperhevalmennusta on laajennettu koko hyvinvointialueelle. Organisaatorakennetta on vakiinnutettu ja avoimena olleet esihenkilötehtävät on saatu täytettyä.

Kustannuspaikkarakenteeseen liittyvät ongelmat ovat vaikeuttaneet talouden seurantaan. Kustannuspaikkarakenne ei vielä vastaa tosiasiallista organisaatorakennetta, mikä on vaikeuttanut esimerkiksi laskujen käsittelyä ja lisännyt erityisesti esihenkilöiden työkuormaa. Tietojärjestelmiin liittyvät ongelmat ovat hidastaneet työtä.

(22)

Tulevaisuudessa toiminnan yhtenäistämistä jatketaan ja ajanvarausta keskitetään. Etäpalveluita ja fysioterapeuttien suoravastaanottotoimintaa lisätään. Apuvälinepalveluita kehitetään hyvinvointialuetasoisesti. Myös kehitysvammaisten palvelujen järjestämistä kehitetään edelleen yhteistyössä muiden palvelualueiden, HUS:n ja muiden hyvinvointialueiden kanssa.

Aikuisten sosiaalipalveluiden palvelulinjalla palvelutuotanto on ollut vakaata. Toimeentulotukihakemukset on pääasiassa pystytty käsittelemään viikon sisällä, ja myös palvelutarpeen arvioinnit on pystytty pääosin tekemään kolmen kuukauden sisällä. Sosiaali- ja kriisipäivystyksen sekä lähisuhde- ja perheväkivaltayksikkö Omatilan toiminta on vakiintunutta ja toimintaa on voitu jatkaa keskeytyksettä. Omatilan palvelujen laajentamista koko hyvinvointialueelle valmistellaan.

Asumisen tuen palveluissa kartoitetaan koko hyvinvointialueen palvelutarvetta ja omien palveluiden ja ostopalveluiden suhdetta. Tavoitteena on panostaa yhä enemmän kotiin vietäviin palveluihin. Asumisen tuen palveluiden kilpailutus on käynnistymässä alkukesän aikana.

Työllistymistä edistävien palveluiden organisaatio ja esihenkilörakenne on koottu kuntien hyvin erilaisten toimintamallien ja moninaisten sopimusten pohjalta. Toiminnan yhtenäistäminen ja palvelutuotannon selkeyttäminen on käynnistynyt ja tuotantotapa-analyysin tekeminen on alkamassa.

Kotoutumista tukevissa sosiaalipalveluissa on pyritty selkiyttämään yhdessä kuntien kanssa työnjakoa kotoutumisen tuen osalta. Perheryhmäkotoimintaa on laajennettu kasvaneen palvelutarpeen vuoksi. Toiminta on ELY-keskuksen rahoittamaa.

Sosiaalisen luototuksen palvelujen laajentamista on valmisteltu elokuussa voimaan tulevan lain edellyttämällä tavalla. Aikuissosiaalityön ja taloudellisen tuen palveluissa on valmisteltu yhtenäiset kriteerit toimeentulotuen myöntämiseen.

Palvelualueen määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

1000 euroa	TA 2023	Toteuma (kum) 31.3. 2023	tot %	Ennuste 31.12.2023	Poikkeama (€) TA/Enn
Toimintatuotot	44 304	4 795	10,8 %	44 304	0
Myyntituotot	20 372	258	1,3 %	20 372	0
Maksutuotot	20 015	4 002	20,0 %	20 015	0
Tuet ja avustukset	3 360	7	0,2 %	3 360	0
Muut toimintatuotot	557	528	94,7 %	557	0
Toimintakulut	-314 517	-64 413	20,5 %	-315 201	-684
Henkilöstökulut	-131 665	-29 808	22,6 %	-131 665	0
Palvelujen ostot	-127 408	-20 600	16,2 %	-127 408	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-23 946	-6 955	29,0 %	-24 630	-684
Avustukset	-8 590	-1 643	19,1 %	-8 590	0
Muut toimintakulut	-22 908	-5 407	23,6 %	-22 908	0
Toimintakate	-270 213	-59 618	22,1 %	-270 897	-684

Kokonaisuudessaan toteuma on talousarvion puitteissa, mutta talouden näkymiin liittyy epävarmuutta. Tuotot eivät ole toteutuneet suunnitellusti asiakas- ja potilastietojärjestelmistä tapahtuvan asiakaslaskutuksen haasteiden sekä alkuvuoden avustusten ja korvausten myöhemmän tuloutumisen takia, ja tuloennustetta tarkistetaan tarvittaessa seuraavassa ennusteessa.

(22)

Henkilöstön saatavuus heijastuu henkilöstökuluihin, jotka ovat alle budjetoidun, mutta toisaalta vuokratyövoimaa on jouduttu käyttämään suunniteltua enemmän. Kokonaisuutena nämä ovat kuitenkin alle talousarvion, ja koko vuodelle näihin kokonaisuutena varattu määräraha näyttää riittävältä. Ostolaskujen käsittelyn haasteiden takia toimintakulujen toteumasta puuttuu noin 2,2 milj. euroa kustannuksia. Tällä ei kuitenkaan ole suurta merkitystä toimintakatteen toteumaan, sen ollessa nyt 22,1 %.

Ensimmäisen osavuosikatsauksen ennuste on muilta osin talousarvion mukainen, mutta ennusteelle on lisätty kuntoutuspalveluihin 0,7 milj. euroa Hangon ja Raaseporin apuvälinepalveluihin. Talousarviota 2023 tehdessä näiden oli ajateltu kuuluvan tukipalveluihin, jolloin budjetti oli epähuomiossa kokonaan poistunut.

3.2 Ikääntyneiden palvelut

Turvallisen siirtymän onnistuminen palvelualueella

Asukkaiden palvelut ovat jatkuneet siirtymävaiheessa keskeytyksettä. Palvelut ovat siirtyneet turvallisesti kunnilta Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle, vaikka asiakasmaksuissa ja vuokrien laskutuksessa on ollut jonkin verran haasteita. Palvelujen yhtenäistäminen sekä samanaikaisesti tapahtuneet muutokset asiakas- ja potilastietojärjestelmien osalta muun muassa asiakasmaksujen, asiakaspäätösten sekä etuisuuksien osalta ovat aiheuttaneet merkittävää työpainetta alkuvuoteen.

Ikääntyneiden palveluissa on kiinnitetty erityistä huomiota siihen, että tieto Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen palveluista tavoittaa ikääntyneitä väestöä. Helmikuussa julkaistiin ensimmäinen Elinvoimaa ikääntyneille -liite, jota on ollut lehtien välissä toteutetun jakelun lisäksi saatavissa myös kuntien palvelupisteissä. Liite julkaistiin sekä suomeksi että ruotsiksi. Maaliskuussa julkaistiin useissa lehdissä myös ensimmäinen senioripalsta, joka kokoaa ikääntyneiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tietoa ja toimintaa kuntakohtaisesti.

Uusi ikääntyneiden palvelualueen organisaatio on toiminut hyvin ja johtamisjärjestelmä muotoutunut selkeäksi. Arjen työn johtamisessa ja organisoinnissa toteutui pääosin siirtymä sellaisenaan. Suurimmat muutokset ovat tapahtuneet neuvonnan, arvioinnin ja ohjauksen -palvelulinjan toiminnassa.

Henkilöstön saatavuudessa on edelleen ollut haasteita. Seuren käyttöönotto yksiköissä sijaisten saatavuuden varmistamiseksi on jatkunut. Lisäksi osassa toimintaa on jouduttu turvautumaan myös muuhun vuokratyövoimaan henkilöstön riittävyyden turvaamiseksi.

Asiakastietojärjestelmien ja muiden järjestelmien migraatiot ja tunnushallinta ovat työllistäneet erityisesti yksiköiden esihenkilöitä. AluePegasokseen siirtymä on toteutunut pääosin hyvin.

Olennaiset tapahtumat palvelualueella

Ikääntyneiden neuvonnan, arvioinnin ja ohjauksen palvelulinjan Seniori-infon neuvonnan uudelleen organisointi toteutettiin jakamalla alue itäiseen (Espoo, Kauniainen, Kirkkonummi) ja läntiseen (Hanko, Inkoo, Karkkila, Lohja, Raasepori, Siuntio ja Vihti) alueeseen, joihin yhteydenotto tapahtuu yhden puhelinumeroon tai sähköpostiosoitteen kautta. Seniori-info on toiminut vuoden alusta lähtien

(22)

yhtenäisellä mallilla ja se on löydetty hyvin. Kuukausittain yhteydenottoja on ollut puhelimitse yli 2000. Yhteydenottajista 10–15 % kuukaudesta riippuen on valinnut ruotsinkielisen asioinnin.

Ikääntyneiden neuvonnan, ohjauksen ja arvioinnin palvelutuotannossa on edelleen jonkin verran alueellisia eroja. Toiminnan kehittämisessä on keskitetty yhdenmukaisten toimintaohjeistuksen ja palvelujen myöntämisen kriteerien käyttöön niin, että kaikille hyvinvointialueen ikääntyneille myönnetään palvelut yhdenmukaisin periaattein.

Kotona asumisen tuen palvelutuotanto on siirtynyt turvallisesti kunnilta hyvinvointialueelle, ja asiakkaiden palvelut ovat toteutuneet ilman suuria ongelmia. Asiakasmaksujen laskutuksessa on ollut hyvinvointialueelle siirtymästä ja järjestelmämuutoksista johtuvia viiveitä.

Ensimmäisellä vuosineljänneksellä kotona asumisen tuen palveluiden kehittämisen pääpaino on ollut henkilöstön työhyvinvoinnissa sekä etähoivan ja lääkeautomaattien lisäämisessä. Maaliskuun lopussa käytössä oli lähes 400 lääkeautomaattia, kasvua vuoden alkuun oli 100 laitetta. Myös etähoivan osuus kaikista kotihoidon käynneistä on kasvanut.

Kotihoidossa ostopalvelutuotannon osuutta on lisätty alkuvuoden aikana ja samanaikaisesti tehty kotihoidon yhtenäisen hankintamallin valmistelua.

Asumispalveluiden toiminta jatkui keskeytyksettä ja ilma häiriöitä siirtymävaiheessa. Asumispalvelujen kysynnässä ja tarjonnassa on ollut alku vuoden aikana vaihtelua ja alueellisia eroja. Omassa toiminnassa vuoden alusta tyhjänä olleita paikkoja Raaseporin alueella ei ole saatu avattua johtuen henkilöstön saatavuuden merkittävistä haasteista.

Johtuen siirtymävaiheesta asiakasohjausta ja asiakasmaksupäätöksien keskittämistä ei ole vielä saatu kokonaan keskitettyä vastuuyksiköihin. Tavoitteena on keskittää kyseiset prosessit tämän vuoden aikana. Palvelualueiden (sis. Konserni) vastuu- ja yhteistyömallien kehittämistä jatketaan.

Myös asumispalvelujen asiakasmaksujen laskutuksessa on ollut hyvinvointialueelle siirtymästä ja järjestelmämuutoksista johtuvia viiveitä.

Asumispalvelujen harmoniointi on käynnistetty ja alueellinen johtamismalli on käytössä. Henkilöstön rekrytointihaasteet ovat jatkuneet ja vaikeuttaneet 1.4.2023 toteutuvan asumispalvelujen 0,65 henkilöstömitoituksen noston valmistelua.

Sairaalapalveluiden siirtymä sujui turvallisesti potilastyön häiriintymättä. Lukuiset järjestelmämuutokset ja tehtävien siirtymiset ovat kuormittaneet voimakkaasti esihenkilöitä. Päivystysten ruuhkautuminen helpottui tammikuun puolivälin jälkeen ja koko alueen yhtenäistetyllä potilasohjauksella on saatu varsinkin Raaseporin alueen siirtoviivetilanne korjautumaan. Espoon sairaalassa alkuvuodesta suljettuna olleesta 30 paikasta saatiin helmikuussa avattua 10 paikkaa. Henkilöstövaje on edelleen vaikea ja keskittyy hoitohenkilöstöön ja lääkäreihin. Maaliskuun loppupuolelta alkaen koronavirus on uudelleen nostanut päätään ja kuormittanut sairaalapalveluita.

Yhtenäistyvän potilasohjauksen rinnalla on lähdetty valmistelevaan koko alueen paremmin kattavaa kotisairaala ja liikkuva sairaala -verkostoa yhteistyössä HUS:n kanssa.

(22)

Talouden toteuman näkymät ovat sumeat vaillinaisen kustannuspaikkarakenteen sekä ostolaskutuksen ja asiakaslaskutuksen viiveiden takia. Erilaisia vastuunsiirtoja on tehty sairaalapalveluihin (mm. hyvinvointialueen hoivakotien lääkäripalvelut) ilman talousarvion euromääräisiä muutoksia, mikä vaikeuttaa osaltaan talouden hallintaa.

Palvelualueen määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

1000 euroa	TA 2023	Toteuma (kum) 31.3.2023	tot %	Ennuste 31.12.2023	Poikkeama (€) TA/Enn
Toimintatuotot	62 542	8 130	13,0 %	62 542	0
Myyntituotot	8 942	80	0,9 %	8 942	0
Maksutuotot	47 715	6 417	13,4 %	47 715	0
Tuet ja avustukset	1 655	5	0,3 %	1 655	0
Muut toimintatuotot	4 230	1 628	38,5 %	4 230	0
Toimintakulut	-428 932	-90 687	21,1 %	-428 932	0
Henkilöstökulut	-171 793	-37 484	21,8 %	-171 793	0
Palvelujen ostot	-202 496	-42 723	21,1 %	-202 496	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 125	-1 471	18,1 %	-8 125	0
Avustukset	-12 906	-40	0,3 %	-12 906	0
Muut toimintakulut	-33 611	-8 970	26,7 %	-33 611	0
Toimintakate	-366 390	-82 557	22,5 %	-366 390	0

Toimintatuotot ovat toteutuneet selvästi alle talousarvion (-12 %), mikä johtuu siitä, että asiakas- ja potilastietojärjestelmissä on ollut haasteita asiakaslaskutuksen kanssa. Henkilöstökulut ovat alle tasaisen talousarvion toteuman, joka on hyvä asia, koska kesä kuormittaa henkilöstökulujen osalta palvelualueita huomattavasti. Toimitilojen vuokratkustannukset ovat 16 % yli talousarvion tasaisen toteuman. Haasteet ostolaskujen kierrätyksessä ja käsittelyssä ovat aiheuttaneet sen, että toimintakulujen toteumasta puuttuu n. 1,4 milj. eur kustannuksia. Tällä ei kuitenkaan ole suurta merkitystä toimintakatteen toteumaan (+0,4 %) sen ollessa nyt 22,5 %. Kokonaistoteuma on talousarvion puitteissa.

3.3 Lasten, nuorten ja perheiden palvelut

Turvallisen siirtymän onnistuminen palvelualueella

Ennalta ehkäisevät ja varhaisen tuen palveluissa henkilöstön resilienssiä koettelee arjen sujumiseen vaikuttavat asiat erityisesti opiskeluhuollossa, yhdyspintaongelmat ja ratkaisemattomat tietotekniset asiat (esim. ICT, Wilma). Organisoitumisessa suurin muutos on psykologi- ja kuraattoripalveluissa, mutta muissakin palveluissa suunnitellaan tavoiteorganisaatioon siirtymistä alkuperäistä aikataulua aikaisemmin.

Lasten ja nuorten kohdennetuissa palveluissa palveluiden saatavuus ja palvelutoiminta on jatkunut hyvin pitkälle ennallaan ja stabiilina vuoden alusta alkaen. Kevään 2023 aikana organisatorisia muutoksia on valmisteltu ja osa niistä on jo toteutettu. Organisatoriset ja yhtenäisten palveluketjujen suunnittelu ja valmistelu on aloitettu kohti tavoiteorganisaatiota 2024. Espoon alueella aiemmin pilotoitun matalan kynnyksen ohjauksen ja neuvonnan palvelua on kevään aikana vakiinnutettu sekä jatkettu ko. palvelun kehittämistä koko Länsi-Uudenmaan perhekeskusalueella kattavaksi. Kehittämistyö matalankynnyksen palveluissa, ryhmäpalveluissa ja itsehoito- sekä digipalveluissa on aloitettu.

(22)

Lasten ja nuorten erityisen tuen palvelulinjalla perheoikeudelliset palvelut keskitettiin hallinnollisesti 1.1.2023 lähtien ja yksikkö vastaa perheoikeudellisista palveluista koko alueella. Lastensuojelussa olemassa olevat palvelut on turvattu. Lastensuojelun asiakasohjaus on keskitetty ympärivuorokautisten palvelujen osalta. Ojamon perhetukikeskus on osana lastensuojelun erityispalveluja ja toimii vastaanottoyksikkönä. Vastaanottoihin ohjautuminen on yhdenmukaistettu ja omat yksiköt palvelevat koko aluetta.

Perhekeskusalueilla palvelutuotanto on alkuvuonna sujunut suurimmaksi osaksi tavanomaisella tasolla. Henkilöstöä ovat kuormittaneet useat uudet ICT-järjestelmät. Erityisesti esihenkilöitä ovat haastaneet uuden hallinto-organisaation toimintatapojen omaksuminen ja henkilöstön lähijohtaminen muuttuvassa toimintaympäristössä. Palvelulinjan keskeisinä tavoitteina ovat myönteinen toimintakulttuuri ja sujuva organisaatio.

Olennaiset tapahtumat palvelualueella

Ennalta ehkäisevät ja varhaisen tuen palveluissa ensisynnyttäjien kotikäyntejä ei ole voitu toteuttaa kattavasti äitiys- ja lastenneuvolapalveluissa. Erityisesti Espoossa jatkuvuus ja omahoitajuus eivät toteudu toivotulla tavalla henkilöstön vaihtuvuuden ja poissaolojen vuoksi. Sijaisjärjestelyissä on jouduttu turvautumaan ostopalveluun, kun omaan toimintaan ei ole onnistuttu saamaan henkilöstöä. Myös neuvolan lääkäripalveluissa on saatavuushaasteita. Mentorointia pilotoidaan henkilöstön veto- ja pitovoiman parantamiseksi.

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluissa on resurssia kohdennettu erityistä tukea tarvitseville lapsille ja nuorille. Tämän vuoksi määräaikaistarkastuksia ei ole voitu suunnitelmallisesti toteuttaa, erityisesti Espoossa. Toimintaan on tullut vakiintuneina käytänteinä korjaavia ja hoidollisia tehtäviä. Espoossa erityisosaamista vaativat tehtävät tarjotaan keskitetyssä toimipisteessä, joka toimii myös lähipalveluiden tukena resurssivajetilanteissa.

Psykologi- ja kuraattoripalveluissa on suunniteltu ja toteutuksessa organisaatiomuutos. Psykologipalveluissa suunnitellaan vuoden toisella kvartaalilla alkaen keskitettyä palvelua oppilaitoksiin, joihin psykologipalvelua ei ole saatu. Koulupsykologipalvelua on osin jouduttu kompensoimaan ostopalvelulla. Kuraattoripalveluissa joudutaan kohdentamaan resurssit oppilas- ja opiskeluhuoltolain mukaisiin välttämättömiin toimenpiteisiin koulupsykologiresurssien puuttuessa.

Lasten ja nuorten kohdennetuissa palveluissa Kauniaisten perhesosiaalityön kotipalvelun työntekijät sekä perheneuvolan työntekijät siirtyivät hallinnollisesti omiin ammattilisiin Leppävaaran tiimeihin alkuvuodesta. Myös Kirkkonummen puheterapeutit siirtyivät huhtikuun alusta hallinnollisesti yhteen kuntoutuspalvelujen alueellisista tiimeistä. Kevään aikana on jatkettu seuraavien hallinnollisten siirtymien valmistelua. Espoo tasoinen matalankynnyksen ohjauksen ja neuvonnan tiimi aloitti hoitamaan perheneuvolan asiakasohjauksia helmikuun puolessa välissä. Kevään aikana on jatkettu työskentelyä matalankynnyksen ohjauksen ja neuvonnanlaajentamiseksi koko Länsi-Uudenmaan hyvinvointialuetasoisiksi palveluiksi, hyödyntäen Espoon pilottimallia. Palvelun tavoitteena on tarjota tasalaatuisemmin palveluja asiakkaille ja parantaa saatavuutta oikea-aikaisesti. Asiakkaan asia pyritään hoitamaan mahdollisimman pitkälle tai kokonaan jo ensikontaktissa tai tarvittaessa ohjataan asiakas eteenpäin tehokkaammin oikeaan

(22)

palveluun. Alkuvuoden tilastojen perusteella ensikontaktissa on yhteydenotoista hoidettu noin puolet tai on ohjattu matalankynnyksen ohjauksen ja neuvonnan ammattilaisen taholta oikeaan palveluun.

Lasten ja nuorten erityisen tuen palvelujen perheoikeudellisissa palveluissa on keskitetty hallinnollisesti heti vuoden alusta. Yhteisen asiakastietojärjestelmän käyttöönotto siirtyy järjestelmän keskeneräisyydestä johtuen, mikä hidastaa palvelun saatavuuden kehittämistä hyvinvointialuetasoisesti.

Lastensuojelun asiakasohjaus on keskitetty ympärivuorokautisten palvelujen osalta. Vastaanotto toimintaa on vahvistettu muuttamalla Lohjan Ojamon yksikkö vastaanottopalvelua tarjoavaksi yksiköksi. Perhehoidossa perhehoitajien rekrytointia ja valmennusta on toteutettu koko hyvinvointialuetasoisesti. Jälkihuolto on päätetty hallinnollisesti keskittää yhteisiin sosiaali- ja terveystalouteihin, aikuisten sosiaalipalvelujen palvelulinjalle 1.9.2023 lukien.

Määräaikaisen perhekeskusalueet-palvelulinjan keskeinen tehtävä on lasten, nuorten ja perheiden palvelujen kokonaisuuden saattaminen alueellisesti johdetusta kohti keskitetysti johdettua tavoiteorganisaatiota. Palvelulinjan perhekeskusalueiksi määriteltiin Hanko, Inkoo, Raasepori, Siuntio sekä Lohja, Vihti, Karkkila. Määräaikaisen palvelulinjan toiminta päättyy 31.12.2024, jonka jälkeen lasten, nuorten ja perheiden palveluja johdetaan linjaorganisaatiossa. Työ on edennyt hyvin, ja näyttää siltä, että tavoitteeseen päästään suurelta osin jo vuoden 2024 alussa.

Vuoden 2023 alussa on toimeenpantu muutoksia, jotka ovat askeleita kohti tavoiteorganisaatiota. Palveluja toteutetaan ja johdetaan yhä enemmän perhekeskusalueilla aiemmat kuntarajat ylittäen. Näin selkiytetään johtamis- ja esihenkilörakennetta ja sujuvoitetaan palvelujen yhdenmukaistamista. Tämä muutos toteutui äitiys- ja lastenneuvolapalveluissa sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa 1.4.2023. Kasvatus- ja perheneuvonnassa muutos toteutuu Lohjan, Vihdin ja Karkkilan osalta 1.6.2023. Hanko, Inkoo, Raasepori, Siuntio -perhekeskusalueella on valmisteltu palvelujen järjestämistä enemmän alueellisesti.

Hyvinvointialueen aloittaessa perhekeskusalueiden organisaatiossa oli Hangon ja Siuntion-Inkoon osalta jonkin verran henkilöstöä, joiden työ kohdentuu muille palvelualueille. Henkilöstön siirtyminen työtehtävien mukaisille palvelualueille valmisteltiin ja toteutettiin yhteistyössä muiden palvelualueiden kanssa 1.4.2023 alkaen.

(22)

Palvelualueen määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

1000 euroa	TA 2023	Toteuma (kum) 31.3. 2023	tot %	Ennuste 31.12.2023	Poikkeama (€) TA/Enn
Toimintatuotot	7 457	555	7,4 %	7 457	0
Myyntituotot	4 771	16	0,3 %	4 771	0
Maksutuotot	2 369	540	22,8 %	2 369	0
Tuet ja avustukset	223	0	0,0 %	223	0
Muut toimintatuotot	94	0	0,0 %	94	0
Toimintakulut	-198 239	-39 060	19,7 %	-198 239	0
Henkilöstökulut	-82 671	-18 601	22,5 %	-82 671	0
Palvelujen ostot	-100 385	-15 115	15,1 %	-100 385	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 075	-206	19,1 %	-1 075	0
Avustukset	-966	-202	20,9 %	-966	0
Muut toimintakulut	-13 142	-4 938	37,6 %	-13 142	0
Toimintakate	-190 782	-38 505	20,2 %	-190 782	0

Lasten, nuorten ja perheiden palvelualueen talouden näkymiin liittyy epävarmuutta, ostopalvelulaskut eivät kaikilta osin ole ajan tasalla laskutusprosessiin liittyvistä haasteista johtuen, eikä kaikkien määrärahavarausten ja kirjautumisien oikeata kohdentumista voida varmistaa. Henkilöstökulujen toteumiin vaikuttaa osaltaan rekrytointihaasteet ja -viiveet. Em. syystä työvoimanvuokrausta on jouduttu käyttämään suunniteltua enemmän. Kokonaisuutena henkilöstökuluihin ja työvoimanvuokraukseen varattu määräraha näyttää alkuvuonna riittävältä, joskin työvoimanvuokrauksen suuren käytön jatkuessa ja koulupsykologien mitoituksen muutos 1.8.2023 tulevat aiheuttamaan paineita määrärahojen riittävyydelle. Ensimmäisen osavuositarkastuksen ennuste on talousarvion mukainen sekä toimintatulojen että -menojen osalta. Ennustetta tarkennetaan seuraavassa osavuositarkastuksessa.

3.4 Vammaispalvelut

Turvallisen siirtymän onnistuminen palvelualueella

Pääsääntöisesti vammaispalveluissa on onnistuttu turvallisessa siirtymässä asiakkaiden palvelujen järjestämisessä. Vammaispalvelujen siirtymän kannalta merkittävä erityistekijä oli Eteva- ja Kårkulla -kuntayhtymien purkautuminen. Palvelujen jatkuvuuden turvaamiseksi hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki ovat keskinäisin sopimuksin varmistaneet kunkin hyvinvointialueen ulkopuolella asuvien asiakkaiden palvelujen jatkuvuuden keskeytyksettä. Lisäksi erityishuollon kuntayhtymien lakkautuksen johdosta osa palveluista siirtyi Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle ja osa HUS-yhtymälle. Erityisen vaativia palveluita ostetaan HUS-yhtymältä ja muilta hyvinvointialueilta. Vammaispalvelujen sujuvat palveluprosessit sekä asiakkaiden ohjaaminen palvelu- ja hoitopolkuihin on todettu merkittäviksi kehittämiskohteiksi, joilla on myönteistä vaikutusta asiakaskokemukseen.

Tietoteknisten järjestelmien ja laitteiden siirtäminen kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueelle aiheutti erityisesti alkuvuodesta haasteita toiminnan sujuvuudelle. Erityisesti puhelinnumeroiden ja takaisinsoittojärjestelmän käyttöönoton myöhäinen ajankohta aiheutti sekaannusta asiakkaille, mutta asia on saatu korjattua ensimmäisen vuosineljänneksen aikana.

(22)

Henkilöstön palkanmaksu onnistui verrattain hyvin. Omaishoidontuen, perhehoidon ja tukihenkilöiden palkkiot on saatu maksettua, mutta yksittäisiä palkkioiden maksamisen virheitä joudutaan korjaamaan edelleen. Lisäksi vuoden vaihteessa onnistuttiin digitalisoimaan henkilökohtaisen avun avustusten maksatus häiriöttä.

Olennaiset tapahtumat palvelualueella

Ensimmäisen vuosineljänneksen aikana sosiaalityön toiminnan pääpainopiste on ollut vammaissosiaalityön asiakastyön jatkuvuuden varmistamisessa. Vammaissosiaalityön organisaatio rakennettiin aiempien järjestämistä vastuussa olleiden organisaatioiden mukaisesti. Valittu organisaatorakenne on osoittautunut haastavaksi sosiaalityön saatavuuden näkökulmasta. Osa vammaissosiaalityön toimintayksiköistä on henkilöstömäärältään pieniä ja henkilöstöresurssin ohjaaminen tarpeen mukaan on haastavaa usean erillisen tietojärjestelmän vuoksi. Lisäksi kaikkia sosiaalityöntekijöiden virkoja ei ole saatu täytettyä. Vammaissosiaalityön organisaatorakennetta tullaan tarkastelemaan osana palvelustrategian valmistelua.

Palvelujen ja arvioinnin yhtenäistäminen on aloitettu. Helmikuun alussa aloitti asumisen ohjauksen toimintayksikkö, jonka tehtävänä on ohjata asiakkaita heille sopiviin asuntoihin. Asumisen ohjauksen tehostaminen on osoittanut, että asumisen järjestelyä odottaa 46 asiakasta. Asiakkaista 13 tarvitsee erityisen vaativaa asumispalvelua. Kevään 2023 aikana tullaan selvittämään kyseisen palvelun saatavuus ja arvioimaan tuleva järjestämismuoto osana tuotantotapa-analyysia.

Tasavallan presidentti vahvisti uuden vammaispalvelulain 14.4.2023. Laki tulee voimaan 1.10.2023. Lakiuudistus tulee vaikuttamaan merkittävästi vammaispalveluihin. Muutoksiin valmistautumiseksi on aloitettu lakiin perehtyminen sekä valmisteltu henkilöstölle suunnattu lakiuudistuksen koulutusohjelma. Lakiuudistuksessa asiakkaiden palvelutarpeen arvioinnin, asiakassuunnitelman ja palvelualueiden välisen yhteistyön merkitys korostuvat. Lakiuudistus edellyttää perehtymisen ja koulutuksen lisäksi henkilöstöresurssin ohjausta arviointiin ja asiakasohjaukseen. Lain vaikutuksiin varattu lisärahoitus tarkentuu myöhemmin ja hyvinvointialue tulee arvioimaan tarkasti vaikutukset sekä sosiaalityön että palvelutuotannon resursseihin.

Vammaispalvelujen palvelutuotanto koostuu kunnilta sekä Eteva- ja Kärkulla -kuntayhtymiltä siirtyneistä palveluista. Kaikkiaan vammaispalveluihin siirtyi kuntayhtymistä 470 henkilöä ja alueen kunnista 290 henkilöä. Valta-osa siirtyneistä työntekijöistä sijoittui asumisen ja päiväaikaisen toiminnan palveluihin. Kehitysvammaisten erityisen vaativat palvelut tuotetaan pääsääntöisesti HUS-yhtymässä ja Varsinais-Suomen hyvinvointialueella.

Erytishuollon kuntayhtymien lakkauttaminen ja henkilöstön siirtyminen hyvinvointialueelle ovat vahvistaneet oman palvelutuotannon osuutta vammaispalveluissa, joskin edelleen hieman yli puolet vammaispalvelujen menoista muodostuu asiakaspalvelujen ostoista. Palvelutuotannon keskeisiä muutostarpeita ovat kasvaneen oman palvelutuotannon toiminnan kehittäminen ja toimintakäytäntöjen yhtenäistäminen sekä ostopalvelutuotannon hallinnan parantaminen.

Moniammatillisen työskentelyn organisoituminen kehitysvammaisten henkilöiden yksilöllisen erityishuollon järjestämiseksi sekä itsemääräämisoikeuden ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi on vielä kesken. Muutoinkin kehitysvammaisten

(22)

palveluissa palvelualueiden välinen yhteistyö on vielä osittain käynnistymisvaiheessa.

Vammaispalveluissa on sovittu koululaisten ja opiskelijoiden palveluista yhdessä alueen kuntien, Helsingin kaupungin ja Valteri-koulun kanssa. Ilta- ja aamupäivähoitoa sekä loma-ajanhoitoa toteutetaan yhdessä kuntien kanssa samojen periaatteiden mukaisesti kuin ennen hyvinvointialueuudistusta.

Ruotsinkielisten kielellisten oikeuksien turvaamiseksi kaksikielisten hyvinvointialueiden, HUS-yhtymän ja Helsingin kaupungin tulee laatia yhteistyösopimus. Sopimuksen valmisteleminen on aloitettu ja luonnosta käsitellään sosiaali- ja terveysministeriön neuvottelussa 3.5.2023.

Palvelualueen määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

1000 euroa	TA 2023	Toteuma (kum) 31.3. 2023	tot %	Ennuste 31.12.2023	Poikkeama (€) TA/Enn
Toimintatuotot	10 915	743	6,8 %	10 915	0
Myyntituotot	5 983	8	0,1 %	5 983	0
Maksutuotot	2 628	510	19,4 %	2 628	0
Tuet ja avustukset	0	6		0	0
Muut toimintatuotot	2 304	219	9,5 %	2 304	0
Toimintakulut	-201 748	-33 125	16,4 %	-201 748	0
Henkilöstökulut	-38 049	-8 793	23,1 %	-38 049	0
Palvelujen ostot	-136 087	-20 545	15,1 %	-136 087	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-581	-104	18,0 %	-581	0
Avustukset	-20 174	-2 010	10,0 %	-20 174	0
Muut toimintakulut	-6 856	-1 673	24,4 %	-6 856	0
Toimintakate	-190 833	-32 383	17,0 %	-190 833	0

Vammaispalveluiden osalta määrärahojen toteuma on alkuvuoden perusteella ennakoitua alhaisempi. Osittain on vielä epäselvää toteutuvatko tuotot ja kulut talousarvion mukaisesti.

Toimintatuottojen toteumassa on viiveitä johtuen teknisistä haasteista sekä työtehtävien ja ohjelmistojen muuttumisesta. Tuottoihin liittyy epävarmuutta, ja tuloennustetta tarkistetaan tarvittaessa seuraavassa ennusteessa.

Henkilöstökulujen toteuma on alkuvuoden osalta hiukan odotettua alhaisempi. Vuokratyövoimaa todennäköisesti käytetään ennakoitua enemmän kesäaikana, joten henkilöresurssikustannusten ennustetaan toteutuvan täysimääräisinä.

Eryteisesti ostopalveluiden ennakoitua alhaisempi toteuma aiheuttaa epävarmuutta ennusteessa. Ostolaskujen käsittelyssä on ollut merkittäviä viiveitä ja ostotoiminnan haltuunotto on vielä kesken. Tässä vaiheessa ennustetta ei kuitenkaan muuteta talousarviosta.

Toimitilojen vuokratasossa on nousupaineita, ja kulujen toteutumista seurataan.

Myös avustusten toteuma on odotettua alhaisempi. Talousarvion ja toteuman välistä eroa selvitetään, ja ennustetta tarvittaessa tarkennetaan jatkossa.

Lokakuussa voimaan tulevalla uudella vammaispalveluilla ennakoidaan olevan kustannusvaikutuksia, mutta niiden osalta vaikutusten arviointi on vielä kesken.

(22)

3.5 Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos

Turvallisen siirtymän onnistuminen palvelualueella

Pelastuslaitoksen palvelutuotanto siirtyi ongelmitta hyvinvointialueelle. ICT-järjestelmien osalta on ollut haasteita siirrettäessä Espoon kaupungin tuottamia hallinnon palveluita hyvinvointialueen palveluiksi, ja osa muutoksista on venynyt huhtikuun 2023 puolelle. Talous- ja palkkahallinnon palvelut ovat pääosin toimineet, yksittäisiä ongelmia on tosin ollut. Muuttuvat ohjeistukset ja tietojärjestelmät ovat aiheuttaneet erityisesti esihenkilöille ylimääräistä työtä. Lisäksi vuodenvaihteeseen ajoittunut pelastuslaitoksen siirtyminen täysimääräisesti korkean turvallisuuden viranomaisverkko TUVE:n käyttäjäksi on lisännyt haasteita kahden muutoksen tapahtuessa samanaikaisesti.

Olennaiset tapahtumat palvelualueella

Palvelutuotanto

Hyvinvointialueelle siirtyminen saatiin palvelutuotannossa toteutettua siten, että asiakkaan saama palvelu (pelastus ja ensihoito) ei heikentynyt. Valtakunnallinen pula pelastajista näkyy jo työvoiman saatavuudessa. Poissaolojen suuri määrä yhdessä henkilöstöpulan kanssa aiheuttavat viikoittain tilanteita, joissa pelastus- ja ensihoitoyksiköiden valmiutta joudutaan ylläpitämään ylitöillä. Alkuvuoden ylityömäärä on noin 45% alhaisempi kuin vuonna 2022. Vuosilomakaudelle ei ole saatu riittävästi pelastajia vuosilomasijaisiksi, joka tulee tarkoittamaan ylitöiden merkittävää määrää tai vaihtoehtoisesti palvelun laskua, jos yksiköiden määrää tai suorituskykyä joudutaan laskemaan.

Palvelutuotannon esihenkilöille siirtyminen hyvinvointialueelle on aiheuttanut merkittävästi lisätyötä ja selvittelyä. Tämä on vähentänyt aikaa esihenkilötyöhön ja mahdollisuutta tukea henkilöstöä muutoksessa. Kokonaisuutena alkuvuoden muutokset ovat olleet kuormittavia myös henkilöstölle.

Suunnittelu ja ohjaus

Pelastuslaitoksen organisaatiota muutettiin hyvinvointialueen käynnistymisen yhteydessä yhdistämällä aiemmat onnettomuuksien ehkäisy, pelastustoiminnan ja ensihoidon palveluyksiköt yhdeksi suunnittelun ja ohjauksen -palveluyksiköksi. Samassa muutoksessa tilannekeskus siirrettiin tukipalveluista osaksi pelastustoiminnan ohjausta ja ensihoidon kenttäjohtajat siirrettiin palvelutuotantoon. Ensimmäinen vuosineljännes on mennyt toiminnan käynnistämiseen osana hyvinvointialuetta sekä linkittäytymisessä osaksi pelastustoimen kansallista suunnittelu- ja ohjausjärjestelmää.

Vuoden 2023 keskeinen painopiste on päivittää pelastustoimen palvelutasopäätös vastaamaan pelastustoimen järjestämislain ja sen perusteella annetun asetuksen velvoitteita sekä nykyisiä kansallista ja alueellista riskiarviota. Nykyinen palvelutasopäätös olisi ollut voimassa vielä vuoden 2024, mutta pelastustoimen järjestämislaki velvoittaa hyvinvointialuetta päättämään pelastustoimen palvelujen tasosta viimeistään 1.12.2023. Palvelutasopäätöksen valmistelu on aloitettu rinnakkain hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystoimen palvelustrategian valmistelun kanssa. Osana palvelustrategian ja palvelutasopäätöksen laadintaa pyrimme löytämään synergiat palveluvalikoimassa ja niihin liittyvissä strategisissa valinnoissa. Palvelutasopäätöksen valmisteluun on nimetty projektipäällikkö ajalle 1.3.-31.12.2023 ylimääräisenä resurssina.

(22)

Ensihoitopalvelujen osalta on aloitettu HUS:n kanssa neuvottelut vuoden 2024 tarpeista sekä Uudenmaan pelastuslaitosten yhteisestä osaamisenhallinnan kokonaisuudesta. Nykyinen turvallisuustilanne on tuonut esille haasteet varautumisessa yleisesti ja erityisesti väestönsuojeluun liittyen. Pelastuslaitoksen valmiussuunnitelma on päivitetty pääosin ja hyvinvointialueen muiden palvelujen osalta on aloitettu hyvinvointialueen ja Uudenmaan pelastuslaitosten sekä HUS:n tilannekuvatoimintojen yhteensovittaminen.

Vuoden 2023 aikana on tavoitteena päivittää Länsi-Uudenmaan evakuointisuunnitelma, jonka työstäminen on aloitettu. Varautumisen kokonaisuudessa on yksi yhteinen asiantuntija konsernipalvelujen laatu- ja turvallisuuspalvelujen kanssa.

Uutena toimintona on aloitettu pelastustoimen omavalvontatoiminta. Tässä vaiheessa pelastustoimen omavalvonta on osa hyvinvointialueen omavalvontaohjelmaa ja palvelutasopäätösvalmistelun yhteydessä määritellään keskeiset seurattavat palvelutasomittarit sekä laadulliset arviointikriteerit.

Tuotannon tuki

Pelastuslaitoksen organisaatiota muutettiin hyvinvointialueen käynnistymisen yhteydessä yhdistämällä aiemmat kehittämissyksikkö ja tukipalvelut. Samalla toiminnat on järjestelty uudestaan ja muun muassa tilannekeskus siirtyi suunnittelu ja ohjaus -palveluyksikköön.

Ensimmäinen vuosineljännes on mennyt toiminnan käynnistämiseen osana hyvinvointialuetta sekä linkittäytymisessä varsinkin konsernipalveluiden osalta.

Toiminnan käynnistymisen vuoksi on mahdollista, että kaikkia investointeja ei voida toteuttaa suunnitelman mukaisesti vuoden 2023 aikana. Kiinteistöjen muuttuneiden omistussuhteiden takia on vaikea arvioida todellisia kustannuksia vuoden 2023 osalta.

Palvelualueen määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

1000 euroa	TA 2023	Toteuma (kum) 31.3. 2023	tot %	Ennuste 31.12.2023	Poikkeama (€) TA/Enn
Toimintatuotot	17 293	3 140	18,2 %	16 693	-601
Myyntituotot	12 227	3 002	24,6 %	11 554	-672
Maksutuotot	900	112	12,5 %	900	0
Tuet ja avustukset	3 593	25	0,7 %	3 593	0
Muut toimintatuotot	574	1	0,1 %	646	72
Toimintakulut	-52 686	-13 508	25,6 %	-52 686	0
Henkilöstökulut	-37 079	-9 268	25,0 %	-37 079	0
Palvelujen ostot	-4 308	-817	19,0 %	-4 308	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 475	-351	14,2 %	-2 475	0
Avustukset	0	0		0	0
Muut toimintakulut	-8 824	-3 072	34,8 %	-8 824	0
Toimintakate	-35 393	-10 369	29,3 %	-35 994	-601

Pelastuslaitoksen tulot eivät tule toteutumaan talousarvion mukaisena. Ensihoidon laskutus HUS:ilta tulee jäämään noin 670 000 euroa talousarviota pienemmäksi. Talousarvio on laadittu tältä osin liian suurella maksuosuudella. Kaluston myynnin arvioidaan ylittävän arvioidun noin 70 000 eurolla.

(22)

Menojen osalta leasing -maksujen arvioidaan ylittävän talousarvion noin 140 000 eurolla. Espoo on laskuttanut vuoden vaihteessa tammi-helmikuulle kuuluvia eritä, joita ei ole huomioitu budjetissa, myöskään korkojen nousua ei ole ennakoitu.

Kustannuksiin liittyvien epävarmuuksien vuoksi talousarviota ei tässä vaiheessa lähdetä muuttamaan, vaan asiaan palataan tarvittaessa seuraavassa osavuosisikatsauksessa.

3.6 Erikoissairaanhoido

Turvallisen siirtymän onnistuminen vastuualueella

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (HUS) perustettiin kaikkien Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupunginvaltuuston hyväksytyä HUS:n perussopimuksen. HUS-yhtymän yhtymäkokous vastaa yhtymän toiminnasta ja taloudesta, käyttää sen päätösvaltaa ja siirtää toimivaltaansa hallintosäännön määräyksillä. Yhtymähallitus vastaa yhtymäkokouksen päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Yhtymähallitus johtaa HUS-yhtymän toimintaa, hallintoa ja taloutta. Yhtymähallitus vastaa HUS-yhtymän toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä henkilöstöpolitiikasta ja huolehtii sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueille 1.1.2023. Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä vastaavat Uudellamaalla ensisijaisesti Uudenmaan neljä hyvinvointialuetta ja Helsingin kaupunki. HUS-yhtymä on järjestämisvastuussa niistä erikoissairaanhoidon toiminnoista, joista laissa erikseen säädetään tai joista sovitaan järjestämissopimuksessa.

Samaan sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueeseen kuuluvien hyvinvointialueiden on tehtävä yhteistyösopimus valtuustokausittain. Yhteistyösopimuksen tarkoituksena on varmistaa yhteistyöalueeseen kuuluvien hyvinvointialueiden työnjako, yhteistyö ja yhteensovittaminen siltä osin, kuin se on tarpeellista hyvinvointialueiden lakisäätöiden tehtävien toteutumisen ja sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuuden turvaamiseksi. Yhteistyösopimuksen valmistelua on aloitettu kevään 2023 aikana.

Erikoissairaanhoidon ohjauksen vastuualueella on työstyetty ja kehitetty omistajaohjauksen näkökulmasta tärkeiden yhdyspintojen syntymistä. Uusimaatasoisesti on rakennettu uudenlaisia johtamismalleja. Lisäksi HUS:n ja Länsi-Uudenmaan kahdenvälisiin rakenteisiin on suunniteltu mahdollisimman toimivia käytäntöjä. Erikoissairaanhoidon ohjauksessa on kartoitettu yhteistyössä konsernipalvelujen ja palvelualueiden kanssa HUS:in tuottamia hyvinvointialueelle siirtyneitä sopimuksia ja sovittu niiden jatkotoimenpiteistä turvalliseen siirtymään.

Olennaiset tapahtumat vastuualueella

Sosiaali- ja terveystalveluiden järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain 4. luvun mukainen HUS-yhtymän perussopimus hyväksyttiin Länsi-Uudenmaan aluevaltuustossa 19.4.2022 ja yhtymän hallintosääntö aluehallituksessa 28.6.2022. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue on osallistunut aktiivisesti saman lain 3. luvussa tarkoitettun HUS-järjestämissopimuksen yhteisvalmisteluun Uudenmaan hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin sekä HUS-yhtymän keskinäisestä

(22)

työnjaosta, yhteistyöstä ja toiminnan yhteensovittamisesta terveydenhuollon palvelujen järjestämiseksi. Länsi-Uudenmaan kansalliskielilautakunta on antanut 15.2.2023 lausunnon järjestämissopimuksesta. Järjestämissopimus tulee voimaan sen jälkeen, kun Uudenmaan hyvinvointialueiden aluevaltuustot, Helsingin kaupunginvaltuusto ja HUS-yhtymän yhtymäkokous ovat sen hyväksyneet. Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulosta annetun lain § 48 mukaan HUS-järjestämissopimus on laadittava viimeistään vuoden 2024 loppuun mennessä. Länsi-Uudenmaan aluevaltuustossa järjestämissopimuksen käsittely on 13.6.2023.

HUS-järjestämissopimuksen valmistelun ohjausryhmänä toiminut alueellinen valmisteluryhmä (jäljempänä alueellinen seurantaryhmä) toimii jatkossa sopimuksen seurantaryhmänä. Alueellinen seurantaryhmä koostuu kunkin Uudenmaan hyvinvointialueen, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän nimeämistä jäsenistä. Alueellisen seurantaryhmän keskeisenä tehtävänä on seurata sopimuksen toteutumista ja käsitellä sopimuksen muutostarpeita sekä raportoida edellä mainittuja kokonaisuuksia johdon yhteistyökokoukselle.

Uudenmaan hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän välillä toteutetaan yhteistyötä eri organisaatiotasolla sekä yhdessä Uusimaa-tasoisesti että kahdenkeskisesti HUS-yhtymän ja yksittäisen hyvinvointialueen tai Helsingin kaupungin kesken. Yhteistyöryhmien tarkoituksena on lisätä sopijaosapuolten välistä koordinaatiota, yhteistyötä ja vuorovaikutusta. Ylimmän johdon yhteistyötä varten on perustettu johdon yhteistyökokous, jonka ensimmäinen kokous oli 16.2.2023. Uudenmaan hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän ylimmän johdon keskusteleva, taloutta ja toimintaa linjauksillaan ohjaava yhteistyökokous kokoontuu noin kuukausittain. Tarkemmin sen tehtäviä kuvataan HUS-hallintosäännössä, ja sen toimintaa konkretisoivat ohjeellinen vuosikello ja vahva yhteinen valmistelu. Taktiset yhteistyökokoukset on muodostettu yhdessä sovituilla segmenteillä (lasten ja nuorten palvelut, työikäisten palvelut ja ikääntyneiden palvelut). Länsi-Uudenmaan erikoissairaanhoidon ohjauksesta on rakennettu yhteistyömallia HUS:n asiakkuuspalveluyksikön kanssa. Kevään aikana on rakennettu suunnitelmaa vuodelle 2023 kahdenkeskiseen yhteistyöhön: Länsi-Uudenmaan ja HUS:n strategisen tason sekä taktisen tason yhteistyön muodostamiseksi.

Sosiaali- ja terveydenhuollon päivystystoiminnan kehittämistä varten käynnistetään kevään 2023 aikana Uusimaatasoinen kehittämisprojekti, jonka tavoitteena on mm. päivystystoimintaan liittyvän koulutuksen kehittäminen, yleislääkärien palkkaratkaisujen kehittäminen, konsultaatiokäytänteiden kehittäminen, kiirevastaanottotoiminnan kehittäminen, jatkohoitoprosessin kehittäminen ja 116117 toiminnan tarkastelu. Johdon yhteistyökokouksessa on sovittu, että Länsi-Uusimaa ottaa vetovastuun päivystysprojektin eteenpäinviemisessä.

Länsi-Uudenmaan ikääntyneiden, lasten, nuorten ja perhepalvelujen, yhteisten sote-palvelujen ja vammaispalvelujen kanssa on aloitettu kartoitus nykyisistä erikoissairaanhoidon tasoista palveluista. Kartoituksen tavoitteena on tarkastella palvelualueiden painottamien erikoissairaanhoidon palvelukokonaisuuksien vaihtoehtoisia järjestämisen ja tuottamisen tapoja vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden näkökulmasta. Kartoituksessa arvioidaan palvelun markkinaehtoisuutta ja toisaalta mahdollisuuksia vahvistaa perustasoa nykyisestään.

(22)

Erikoissairaanhoidon kustannuspaikkajakoa on kevään aikana tarkastettu ja korjattu. Lisäksi ESH-laskujen asiatarkastusprosessi on saatu hyvään alkuun ja tiliointiohjeet asiatarkastajille on laadittu.

Vastuualueen määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

1000 euroa	TA 2023	Toteuma (kum) 31.3. 2023	tot %	Ennuste 31.12.2023	Poikkeama (€) TA/Enn
Toimintatuotot	0	0		0	0
Myyntituotot	0	0		0	0
Maksutuotot	0	0		0	0
Tuet ja avustukset	0	0		0	0
Muut toimintatuotot	0	0		0	0
Toimintakulut	-589 543	-178 096	30,2 %	-589 543	0
Henkilöstökulut	-333	-70	21,0 %	-333	0
Palvelujen ostot	-589 200	-178 019	30,2 %	-589 200	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2	-2	102,1 %	-2	0
Avustukset	0	0		0	0
Muut toimintakulut	-8	-5	63,6 %	-8	0
Toimintakate	-589 543	-178 095	30,2 %	-589 543	0

Vastuualueen määrärahat ja tuloarviot sisältävät HUS:in kehyksen mukaisen palvelujen ostovarauksen 589,1 milj. euroa. Lisäksi osavuositarkastuksen raportoinnissa erikoissairaanhoidon kokonaisuus sisältää erikoissairaanhoidon ohjaus -vastuualueen henkilöstöbudjetin ja muut kulut. Yhteensä talousarviossa varsinaisen HUS-kehyksen ulkopuolisen määrärahavarauksen suuruus on noin 0,4 milj. euroa. HUS-kehyksen (erikoissairaanhoido, päivystys ja kapitaatioperusteisesti veloittavat palvelut) mukainen laskutus tapahtuu kerran kuukaudessa laskennallisen jäsenosuuden kautta, jota tasataan neljä kertaa vuodessa käytön mukaisesti.

Ensimmäisen osavuositarkastuksen aikana HUS ei ole vielä laatinut ennustetta hyvinvointialuekohtaisesta laskutuksesta. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen alkuvuoden palvelujen käyttö on lievästi (tuotelaskutuksen osalta 1,2 %) kohalla talousarvion mukaisesta laskutuksesta. Erikoissairaanhoidon kokovuotiseen laskutukseen ja siihen liittyvään tasauslaskutukseen liittyy vielä merkittävää epävarmuutta, sisältäen riskin merkittävälle talousarvion ylityspaineelle.

Erikoissairaanhoido sisältää lisäksi HUS-kehyksen ulkopuolista erikoissairaanhoidon laskutusta, kuten siirtoviivepäivien laskutuksen, kehitysvammapsykiatrian, Helsingin kaupungin ESH-palvelut ja sairaankuljetuspalvelut. Näiden erien laskutus ensimmäisen vuosineljänneksen aikana on ollut noin 1,5 milj. euroa, josta siirtoviivepäivien osuus on selvästi suurin, noin 1,3 milj. euroa. Siirtoviivepäivien määrä on kehittynyt ensimmäisen vuosineljänneksen aika suotuisaan suuntaan, mutta myös niiden kustannusvaikutukseen liittyy vielä merkittävää epävarmuutta. HUS-kehyksen ulkopuoliseen laskutukseen liittyy merkittävä riski talousarvion ylityksestä, mutta tarkempi ennuste näistä palveluista laaditaan samassa yhteydessä varsinaisen kehyksen tasauslaskutusennusteen yhteydessä.

(22)

3.7 Konsernihallinto

Turvallisen siirtymän onnistuminen

Konsernihallinto sisältää konsernipalvelut, palvelutuotannon ohjauksen ja hyvinvointialueen yhteiset toiminnot.

Konsernipalvelut vastasivat hyvinvointialueen toiminnan käynnistämisvaiheessa organisaation yhteisistä tuki- ja ohjausprosesseista, kuten henkilöstö-, omaisuus- ja sopimussiiirroista sekä henkilöstö-, talous-, tietohallinto-, tilahallinto- ja tukipalvelutoiminnoista. Lähes koko konsernipalvelujen henkilöstön työpanos oli kiinnitetty käynnistysvaiheen tehtäviin.

Siirtovaiheessa oli määritelty 15 kriittistä prosessia, joita seurattiin ja johdettiin korotetun valmiuden toimintamallilla. Prosessien käynnistys onnistui suunnitellusti. Palvelutuotantoon kohdistuvilta laaja-alaisilta tai vakavilta häiriöiltä välttyttiin. Suunnitellut tietojärjestelmä siirrot ja uusien tietojärjestelmien käyttöönotot (yht. yli 100 järjestelmää) saatiin toteutettua aikataulussa. Uudet hyvinvointialuetasoiset hallinnolliset toiminnot, kuten asiointipalvelut, sovellustuki, talouspalvelut, käynnistyivät suunnitellusti. Palkanmaksussa ilmeni vain yksittäisiä virheitä, ja niihin pystyttiin reagoimaan nopeasti.

Riskeihin ja odotuksiin nähden onnistuneesta toimintojen käynnistyksestä huolimatta vuoden ensimmäinen neljännes oli henkilöstölle ja erityisesti esihenkilöille kuormittava. Monet samanaikaiset muutokset, henkilö- ja organisaatietietojen useita viikkoja kestänyt virheiden korjausaika, pitkittyneet käyttäjätunnuksien luomiseen liittyneet haasteet sekä perustietotekniikkapalvelujen käyttäjätuen ruuhkautuminen vaikuttivat häiritsevästi ja kuormittavasti erityisesti esihenkilöiden työhön.

Maaliskuun lopun tilanteessa voidaan todeta, että monet kriittiset prosessit vaativat vielä vakauttamista. Erityisesti työsuhteen aloituksen prosessi, ostolaskujen käsittely ja perustietotekniikan asiakaspalvelu ovat erityisessä seurannassa, eikä näissä prosesseissa olla vielä hyväksyttävässä normaalitilanteessa.

ICT-muutosten siirtovaihe tulee jatkumaan suunnitellusti vielä toisella vuosineljänneksellä. Pääsääntöisesti muissa prosesseissa on siirrytty vakauttamisvaiheeseen.

Olennaiset tapahtumat

Siirto- ja käynnistämistoimenpiteiden rinnalla konsernipalvelut ovat keskittyneet organisaation ja toimintamallien rakentamiseen. Konsernipalvelujen organisaatio on uusi ja useimmat yksiköt on perustettu uutena. Työyhteisöjen osallistavaan rakentamiseen, tehtäväkuvien kehittämiseen ja toimintamallien kehittämiseen on osallistunut koko henkilöstö. Tavoitteena on määrätietoisesti tukea ratkaisukeskeisen, itseohjautuvan ja palvelutuotantolähtöisen kulttuurin syntymistä. Sisällöllinen kehitystyö on organisoitu kokonaisuudessaan osaksi palvelustrategian valmistelua. Tässä työssä valmistellaan digitiekarttaa, palveluverkkolinjauksia ja hankinta- ja tuotantostrategiaa.

Tuotannollisissa tukipalveluissa on käynnistetty yhteinen prosessien kehittämistyö.

Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

(22)

1000 euroa	TA 2023	Toteuma (kum) 31.3. 2023	tot %	Ennuste 31.12.2023	Poikkeama (€) TA/Enn
Toimintatuotot	235 745	54 761	23,2 %	238 320	2 574
Myyntituotot	147 492	32 638	22,1 %	147 792	300
Maksutuotot	0	0		0	0
Tuet ja avustukset	9 830	0	0,0 %	9 830	0
Muut toimintatuotot	78 423	22 123	28,2 %	80 698	2 274
Toimintakulut	-326 753	-78 557	24,0 %	-329 327	-2 574
Henkilöstökulut	-64 402	-15 252	23,7 %	-71 419	-7 017
Palvelujen ostot	-152 039	-29 738	19,6 %	-145 022	7 017
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-26 837	-7 913	29,5 %	-26 837	0
Avustukset	-2 900	-1 741	60,0 %	-2 900	0
Muut toimintakulut	-80 574	-23 913	29,7 %	-83 149	-2 574
Toimintakate	-91 007	-23 795	26,1 %	-91 007	0

Konsernipalvelujen tulo- ja menoennusteiden antaminen on alkuvuoden käynnistysvaiheessa vielä vaikeaa. Epävarmuutta liittyy etenkin keskitettyihin eriin, tuki-, tila- ja digipalvelut, joissa tulo- ja menobudjetteja on osittain palvelualueilla ja kuluja on kirjattu virheellisesti hyvinvointialueen eri yksiköille. Hyvinvointialueen toiminnan käynnistämisen vaiheessa keskityttiin turvallisen siirtymän varmistamiseen, mutta nyt osana toiminnan vakauttamisvaihetta kehitetään tuotannon ja kustannus seurannan prosesseja.

Alkuvuoden perusteella näyttää kuitenkin siltä, että vuokratulot ja -tuotot toteutuvat suunniteltua korkeampina. Noin 2,3 milj. euroa muutoksista selittyy kiinteistöjen välivuokrauksella, mutta myös muuta ylityspainetta vuokratuloihin on nähtävissä. Tarkempi selvitys kohteiden vuokratasosta ja vuokratulujen ylityspaineen hallinnasta on käynnistetty, ja vuokraennustetta tarkennetaan toisen osavuositarkastuksen yhteydessä.

Toinen merkittävä ero talousarvioon verrattuna on tukipalveluissa, missä palveluiden ostot näyttävät toteutuvan seitsemän miljoonaa euroa talousarviota matalampana, ja vastaavasti henkilöstökulut saman verran korkeampana. Syynä muutokselle on se, että kunnilta ja kuntayhtymiltä saaduissa budjettitiedoissa on ollut epätarkkuutta näissä sisäisesti laskuttavissa palveluissa.

Painetta talousarvion ylittymiseksi on alkuvuoden toteumatietojen perusteella vuokratulujen lisäksi hoito- ja elintarvikkeissa, sekä pienemmissä määrin myös henkilöstökuluissa ja palvelujen ostoissa. Näitä kokonaisuuksia käydään eräkohtaisesti läpi osana toiminnan vakauttamista ja kustannus seurannan kehittämistä. On tunnistettu, että osa alkuvuoden ylityspaineesta selittyy esimerkiksi turvallisen siirtymän varmistamiseksi tarvitusta ylimääräisestä resurssoinnista, sekä mahdollisesti yksiköiden vuodenvaihteessa tavallista matalampien hoitotarviketasojen täydentämisestä normaalille tasolle. Palvelutuotannon ohjauksen ja yhteisten toimintojen ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

4 Investointiosan toteutuminen

1000 euroa	TA 2023	Toteuma (kum) 31.12.2023	Tot %	Ennuste 31.12. 2023	Poikkeama (€) TA/Enn
Rakennukset	2 885	0	0 %	2 885	0
Laite- ja kalustohankinnat	8 417	0	0 %	8 417	0
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	24 562	0	0 %	24 562	0
Muut investoinnit	700	598	85 %	700	0
Investointimenot yhteensä	36 564	598	2 %	36 564	0
Investointien luovutustulot	-78	0	0 %	-78	0
Investointimenot (netto)	36 486	598	2 %	36 486	0

Hyvinvointialueen tammi-maaliskuun investointien toteuma sisältää Espoo Catering Oy:n ja Seure Henkilöstöpalvelut Oy:n osakkeiden hankinnat, yhteensä 0,6 miljoonaa euroa. Aluehallitus oli tehnyt päätökset kyseisten yhtiöiden osakkeiden ostamisista syksyllä 2022, siten että osakkeiden ostot tehdään tammikuussa 2023. Muiden investointihankkeiden osalta ei ole vielä toteutuneita kuluja. Investointien toteuma painottuu loppuvuoteen kun hankkeet ja hankinnat toteutuvat. Investointien ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

5 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

1000 euroa	TA 2023	Toteuma (kum) 31.3. 2023	Tot %	Ennuste 31.12.2023	Poikkeama (€) TA/Enn
Toimintatuotot	152 366	18 013	11,8 %	154 246	1 879
Myyntituotot	52 225	3 440	6,6 %	51 852	-372
Maksutuotot	73 626	11 582	15,7 %	73 626	0
Tuet ja avustukset	18 660	43	0,2 %	18 660	0
Muut toimintatuotot	7 855	2 949	37,5 %	10 106	2 251
Toimintakulut	-1 886 527	-443 239	23,5 %	-1 889 785	-3 258
Henkilöstökulut	-525 992	-119 277	22,7 %	-533 009	-7 017
Palvelujen ostot	-1 192 115	-283 081	23,7 %	-1 185 098	7 017
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-35 288	-10 186	28,9 %	-35 971	-684
Avustukset	-45 537	-5 635	12,4 %	-45 537	0
Muut toimintakulut	-87 595	-25 060	28,6 %	-90 170	-2 574
Toimintakate	-1 734 160	-425 226	24,5 %	-1 735 539	-1 379
Valtion rahoitus	1 670 139	490 334	29,4 %	1 670 139	0
Rahoitustuotot ja -kulut + (-)	-1 818	99	-5,5 %	-1 818	0
Korkotuotot	0	105		0	0
Korkokulut	-1 818	0	0,0 %	-1 818	0
Muut rahoituskulut	0	-6		0	0
Vuosikate	-65 839	65 207	-99,0 %	-67 218	-1 379
Poistot ja arvonalentumiset	-4 761	-811	17,0 %	-4 761	0
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 761	-811	17,0 %	-4 761	0
Satunnaiset kulut	0	-2		0	0
Tilikauden tulos	-70 600	64 393	-91,2 %	-71 979	-1 379

Toimintakate on toteutunut alkuvuodesta hieman odotettua parempana. Toimintatuottojen matala toteuma selittyy asiakaslaskutuksen viiveillä sekä monen avustuskokonaisuuden jälkikäteisellä luonteella. Talousarviovalmistelun yhteydessä laadittu rahoitusennuste näyttää vastaavan uusimpia rahoituslaskelmia melko hyvin. Rahoituksen toteutumiseen kuitenkin liittyy edelleen epävarmuutta, ja rahoitusennustetta tullaan täsmentämään toisen tai kolmannen osavuosikatsauksen yhteydessä, kun tilinpäätöskorjauksen sisältävä lopullinen rahoituslaskelma on julkaistu valtion toimesta. Suunnitelman mukaiset poistot ja nettorahoituskulut ovat toteutuneet hieman odotettua parempana, mutta näihin eriin liittyy vielä epävarmuutta.

6 Rahoitusosan toteutuminen

1000 euroa	TA 2023	Toteuma (kum) 31.3. 2023	Tot %	Ennuste 31.12.2023	Poikkeama (€) TA/Enn
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta	-235 230	65 204	-28 %	-67 218	168 012
Vuosikate	-65 839	65 207	-99 %	-67 218	-1 379
Satunnaiset erät	0	-2		0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-169 391	0	0 %	0	169 391
					0
Investointien rahavirta	-36 486	-598	2 %	-36 486	0
Investointimenot	-36 564	-598	2 %	-36 564	0
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0		0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	78	0	0 %	78	0
					0
Toiminta ja investoinnit, netto	-271 716	64 606	-24 %	-103 704	168 012
					0
Rahoituksen rahavirta					0
Antolainauksen muutokset	0	-1		0	0
Antolainasaamisten lisäys	0	-1		0	0
Antolainasaamisten vähennys	0	0		0	0
					0
Lainakannan muutokset	148 584	-7	0 %	148 584	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	36 486	-7	0 %	36 486	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 212	0	0 %	-5 212	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	117 310	0	0 %	117 310	0
					0
Muut maksuvalmiuden muutokset	20 000	-81 094	-405 %	-149 391	-169 391
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	390		0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	0	1 898		0	0
Saamisten muutos	0	-16 031		0	0
Korottomien velkojen muutos	20 000	-67 351	-337 %	-149 391	-169 391
					0
Rahoituksen rahavirta	168 584	-81 102	-48 %	-807	-169 391
					0
Rahavarojen muutos	-103 132	-16 495	16 %	-104 511	-1 379

Vuosina 2022 ja 2024 maksettavat, vuodelle 2023 kohdentuvat osat hyvinvointialueen rahoituksessa on talousarviossa kohdistettu tulorahoituksen korjauseriksi. Tilinpäätösennusteessa erät on kuitenkin korjattu korottomien velkojen muutokseksi, mihin kirjaus tullaan tilinpäätöksessä tekemään.

Hyvinvointialueen lainakannassa ei ole merkittäviä muutoksia alkuvuoden aikana. Korottomat velat ovat kuitenkin pienentyneet merkittävästi vähemmän kuin vuonna 2022 maksettua mutta vuodelle 2023 kuuluvaa valtion yleiskatteista rahoitusta on tuloutettu. Käytännössä tämä tarkoittaa, että muut korottomat velat ovat kasvaneet merkittävästi, mikä voi vähentää loppuvuoden lainanottopainetta. Epävarmuutta lainanottotarpeeseen liittyvien johtopäätösten muodostamiseen aiheuttaa kuitenkin aiempien vuosien vertailukelpoisten toteumatietojen puuttuminen.